

Sponzoro od strane

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Република Србија
Министарство просвете, науке и
технолошког развоја

MOJ PLAN KARIJERE

za razvoj veština za upravljanje karijerom

IME I PREZIME VLASNIKA/CE

.....

Naziv škole

.....

Mesto

.....

Autorice
Marina Ostojić
Valerija Živković

Beograd, mart 2017.

Moj plan karijere

Dragi učenice/ce,

U želji da ti pružimo podršku i osnaženje za izbor svoje profesionalne budućnosti i karijere, škole i zanimanja, zapošljavanja i/ili samozapošljavanja, pred tobom je Moj plan karijere koji ti pomaže u pripremi za donošenje odluke i prikupljanje dokumentacije. Plan karijere vodiš tokom kompletnog procesa karijernog vođenja i savetovanja u srednjoj školi i on sadrži tvoje radove od početka do kraja tvog procesa odlučivanja.

Do odluke prolaziš kroz više faza. Na tvoj izbor i odluku utiču mnogi faktori ali je važno da znaš da je to veliko poglavlje u toku tvog celoživotnog procesa profesionalnog razvoja i razvoja identiteta, najrazličitijih interesovanja i vrednosti, upoznavanje sa stvarnošću obrazovanja i sveta rada i zanimanja.

Put do donošenja odluke je dug. Neko kaže da počinje samim rođenjem. Najvažnije je da zapamtiš da ti biraš i odlučuješ! Ti lično se pitaš i odlučuješ o izboru svoje budućnosti.

Tvoj plan karijere će ti pokazati da je karijerno vođenje i savetovanje proces i da je važno da pripremu za donošenje odluke uzmeš u svoje ruke i napraviš svoj izbor karijere. Želja nam je da izbegneš očekivanje da drugi donesu odluku umesto tebe, da odlučuješ ishitreno ili da veruješ da će se "prosvetljenje" pojaviti kasnije samo od sebe.

Registrator sadrži tvoje radove od početka do kraja tvog procesa odlučivanja. Ti lično preuzimaš odgovornost za izbor i kvalitet radova koje ćeš sakupljati.

Moj plan karijere će ti pomoći da razmisliš o tvojim iskustvima na putu karijernog vođenja i savetovanja, na koje se stalno možeš vraćati i proveravati: Šta sam postigao ovim radom? Šta me je posebno interesovalo? O čemu sada znam bolje/više nego ranije? Šta mi je bilo posebno lako/teško? Šta ću moći da koristim i nakon završene škole? Šta ću vrlo pažljivo posmatrati i slušati ubuduće?

Preispitujući se o izboru karijere kroz ovaj materijal, svoje izbore možeš da promeniš ako je potrebno i za sebe i svoju budućnost izabereš najbolje.

U nadi da ćeš sa radošću i zadovoljstvom, dok ostavljaš zapise kao tragove na svom jedinstvenom putu do karijere, zajedno sa drugima putovati kroz program karijernog vođenja i savetovanja, da ćeš saznavati, rasti i uživati prolazeći kroz proces obuke i doneti najbolju odluku za sebe i svoju budućnost, bilo da je to nastavak školovanja, zapošljavanje ili samozapošljavanje, srećno ti bilo!

SAMOSPOZNAJA

Samospoznanja je susret mlade osobe sa sopstvenim „ja“: interesovanja, sklonosti, vrednosti, želje, sposobnosti, prednosti. Predstavlja polaznu osnovu za odlučivanje o profesionalnoj budućnosti. Mladi svesni svojih ličnih kapaciteta, mogu ciljano da se informišu o mogućnostima u budućoj struci, o mogućnostima školovanja i (samo)zapošljavanja i da ustanove koje im opcije najviše odgovaraju.

Ciljevi

Mladi unapredjuju veštine prikupljanja, analize, sinteze, organizuje i korišćenja informacija o sebi kroz sticanje realne slike o sebi, osposobljavanje za samoprocenu i unapređivanje kapaciteta za samorazvoj, kako bi mogla ciljano da uporedi svoj profil ličnosti sa profilom profesionalnih zahteva, tj. mogućnostima školovanja/(samo)zapošljavanja.

Sadržaji učenja

Mladi uče kako da: otkriju, istraže i ispitaju sopstvene želje, interesovanja i sklonosti; uoče talente i sposobnosti; procene i reflektuju lična očekivanja; sagledaju sopstvene kapacitete, vrednosti i motivaciju; unaprede samoprocenu i samorefleksiju u odnosu na kvalifikacioni okvir zanimanja i izazove tržišta rada; osnaže osećanje sopstvene vrednosti; prihvataju principe rodne ravnopravnosti.

Interesovanja

Praksa pokazuje da su mladi najuspešniji kada izaberu zanimanje koje je u skladu s njihovim interesovanjima. Interesovanja su trajnija zanimanja osobe za određene aktivnosti; usmerenost ka određenim sadržajima i spremnost da se njima bave a u kojima sposobnosti dolaze do izražaja. Ona mogu biti različita, a najčešće se razvrstavaju prema sadržaju: ka prirodnim, društvenim naukama, umetnosti, fizičkim i praktičnim, intelektualnim aktivnostima, radu sa stvarima, ljudima, životinjama i biljkama, itd. Mladi sa interesovanjima u jednoj oblasti, teško da će biti profesionalno ostvareni u drugoj oblasti za koju nemaju interesovanja, iako je moguće da će završiti obrazovanje za to zvanje. Zato je najbolje da mladi odmah odaberu zanimanje u kojem obavljaju aktivnosti koje ih zanimaju.

Istraživanje interesovanja

Radni list: *Za šta sam zainteresovan/a*

Označi u kojoj meri te interesuju navedene oblasti: veoma, delom ili ne uopšte.

INTERESOVANJA	Veoma me zanima	Delom me zanima	Uopšte me ne zanima
Staranje o deci			
Lične usluge: frizer, pedikir, manikir, kozmetičar			
Angažovanje oko starih i bolesnih			
Trgovina			
Rudarstvo			
Rad sa životinjama			
Sport i rekreacija			
Ugostiteljstvo			
Ekonomija			
Moda			
Medicina			

Tehnika			
Hidrometeorologija			
Muzika, sviranje, pevanje			
Hemija i farmacija			
Strani jezici			
Daleke zemlje i putovanja			
Kuvanje			
Mašinstvo			
Kultura			
Javno informisanje i mediji			
Arhitektura			
Elektronika			
Slikanje, crtanje, vajanje			
Rad u bašti, gajenje biljaka			
Odbrana, bezbednosti zaštita			
Dizajniranje			
Pravednost, pravda			
Saobraćaj			
Stari ili savremeni zanati			
Sve u zdravstvu			
Gradjevinarstvo			
Telekomunikacija			
Reklame			
Geologija			

Radni list: Test interesovanja

Da sagledaš svoja interesovanja, označi krstićem polje ispod odgovora koji se odnosi na tebe (nije tačno, delimično, tačno, potpuno tačno) i saberi ukupan broj poena u odnosu na svako polje interesovanja.

Polje interesovanja 1 PRIRODA	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	potpuno tačno 3 poena
1. Volim da budem u prirodi i tamo boravim što češće mogu				
2. U školi su mi biologija i poznavanje životne sredine omiljeni predmeti				
3. Poznajem puno biljaka u prirodi				
4. Interesuju me životne navike životinja				
5. Rado bih pomagao u poslovima u bašti i na njivi				
6. Rado pomažem i kod teških radova				
7. U biologiji se interesujem i za specifična pitanja (slepi miševi itd.)				
8. Rado bih pomagao u radovima na sađenju i negovanju drveća i žbunja.				
9. Interesujem se za presađivanje (sađenje) biljaka				
10. Umem sa životinjama				
11. Volim lepe bašte.				
12. Kada mogu da radim na otvorenom (u bašti ili na polju)				

osećam se prijatno				
13. Volim da vezujem buket cveća				
14. Voleo bih u bašti da napravim jedan biotop				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 2 ISHRANA	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	potpuno tačno 3 poena
1. Interesantan mi je rad u kuhinji				
2. Zanimljivo mi je da služim goste				
3. Rado pomažem prilikom spremanja hrane i postavljanja stola				
4. Deo slobodnog vremena rado provodim u kuvanju i pečenju				
5. Pre kuvanja odvojim vreme za pripremu.				
6. Ishrana i domaćinstvo spadaju u moje omiljene predmete.				
7. Rado odlazim u kupovinu životnih namirnica ...				
8. Voleo bih da sastavljam jelovnike				
9. Voleo bih da pečem hleb od raznih vrsta brašna.				
10. Zanimljivo mi je da lepo dekorišem jela				
11. Već sam pomagao pri spravljanju salate				
12. Mislim da je dobro da sami pravimo marmeladu				
13. Voleo bih da od čokolade formiram slatkiše				
14. Interesuje me zdrava ishrana.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 3 Kreiranje i zanatski poslovi	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	Potpuno tačno 3 poena
1. Volim ručno da crtam				
2. Crtam ili slikam u slobodno vreme				
3. Nikada mi nije dosadno kad nešto mogu da pravim				
4. Volim da radim po sopstvenim idejama i nacrtima				
5. Volim da pravim figure od gline i drugim materijala.				
6. Volim da pravim stvari od materijala kao što su papir, drvo, tekstil, koža, glina itd.				
7. Puno vremena provodim kreirajući i praveći razne stvari.				
8. Interesuje me lep nameštaj, vaze, slike itd.				
9. U razredu spadam među najbolje učenike u crtanju i pravljenju raznih predmeta.				
10. Zanimljivo mi je da lepo ispisujem slova.				
11. Ne prođe ni jedna nedelja da nešto ne skiciram i pravim.				
12. Voleo bih da neku diplomu ili pismo lepo dizajniram.				
13. Voleo bih da pokušam da od raznih materijala napravim neko umetničko delo.				
14. Ono što napravim volim da oslikam				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 4 Građevina, kućna tehnika, unutrašnje opremanje, obrada drveta	nije tačno 0	delimično tačno	tačno 2 poena	potpuno tačno 3

	poena	1 poen		poena
1. Volim da radim alatom.				
2. Volim da vršim jednostavne opravke.				
3. Interesuju me građevinski objekti kao što su kuće, ulice, mostovi itd.				
4. Volim da radim sa materijalom kao što je kamen, drvo, metal itd.				
5. Korišćenje prirodne energije (sunčeve energije, energije vetra) je važno.				
6. Voleo bih da sam gradim solarne kolektore.				
7. Volim da pomažem pri popravkama na kući.				
8. Dobro se razumem u sklapanju nameštaja.				
9. Želim da napravim svoju malu radionicu.				
10. Znam da popravim česmu koja curi.				
11. Voleo bih da napravim stalažu od drveta.				
12. Uvek se rado pridružim svugde gde se nešto pričvršćava, buši i testerise.				
13. Interesuje me kako funkcionišu automatski otvarači vrata.				
14. Da bih uštedeo energiju sam bih izolovao svoje prozore, vrata i zidove.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 5 Tehnička industrija, tehničko zanatstvo	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	potpuno tačno 3 poena
1. Interesuje me tehnika				
2. Volim da rasklopim stare tehničke uređaje i da ih ponovo sklapam.				
3. Satima mogu da se bavim sklapanjem i popravkom tehničkih uređaja.				
4. Interesuju me mašine i aparati (motori, upravljački sistemi).				
5. Važno mi je da kutija sa alatom bude uredna.				
6. U školi me interesuju teme kao što je npr. mehanika, elektronika, kompjuteri.				
7. Voleo bih da idem na praksu u neki servis..				
8. Volim da nešto radim na elektronskim upravljačkim sistemima.				
9. Interesuju me tehnički podaci za automobile, avione itd.				
10. Rad i programiranje na kompjuteru, daljinskim komandama itd. je uzbudljivo				
11. Volim da radim sa metalom i čelikom				
12. Interesuje me proizvodnja struje.				
13. Moj hobi je pravljenje predmeta iz oblasti tehnike.				
14. Znam kako funkcioniše prenos na biciklu.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 6 Planiranje, kalkulacije, tehničko crtanje, informatika, istraživanje, ispitivanje	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	Potpuno tačno 3 poena
1. Često rešavam problematična pitanja				
2. Volim da obavljam poslove kod kojih se traži preciznost, kao što su merenje težine i dimenzija, obračunavanje, programiranje				
3. Interesuju me fizika i hemija				

4. Volim matematiku				
5. Interesuje me istraživanje prirodnih sila (npr. elektricitet, nuklearna energija, solarna energija itd.).				
6. Interesuju me kompjuteri i programi				
7. Interesuje me kako tačno funkcioniše elektronski sistem upravljanja.				
8. Volim da čitam izveštaje o prirodnim izvorima energije				
9. Smatram da su tehnički crteži i planovi vrlo interesantni.				
10. Volim da vršim tehničke eksperimente.				
11. Interesuju me pitanja iz fizike npr. šta su atomi?				
12. Zanimljiv mi je tekući razvoj tehnike i prirodnih nauka.				
13. Interesuju me najnovije mogućnosti iz oblasti laserske tehnike.				
14. Znam važne formule iz fizike i hemije.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 7 Trgovina, administracija, prodaja, saobraćaj, ekonomija, informatika	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	Potpuno tačno 3 poena
1. Mislim da je važno razumeti se u novac.				
2. Volim da učim strane jezike.				
3. Radovao bih se da ponekad radim na kompjuteru.				
4. Interesuju me i druge zemlje (geografija, privreda, način života ljudi)				
5. Volim da se bavim računanjem i brojkama.				
6. Interesuju me vesti iz privrede.				
7. Prilikom kupovine upoređujem cene.				
8. Volim da skupljam stvari koje vremenom dobijaju na vrednosti.				
9. Kada planiram neki veći posao, volim da isplaniram sve detalje.				
10. Voleo bih da shvatim zbog čega su neke firme uspešne, a neke moraju da se zatvore.				
11. Znam koliku kamatu dobijam na svoju štednju.				
12. Volim da popunjavam formulare.				
13. Voleo bih da pomožem u prodaji u tržnici.				
14. Učestvujem u svakoj prodajnoj akciji u školi.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 8 Kontakt sa ljudima, obrazovanje, zdravstvo, savetovanje, pomaganje	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	potpuno tačno 3 poena
1. Deca se osećaju zadovoljno kada ih ja čuvam.				
2. Volim kontakt sa ljudima i lako ga uspostavljam.				
3. Kada mi neko priča o svojim problemima, ima strpljenja da ga dugo saslušam.				
4. Mogu da saosećam sa ljudima.				
5. Uvek sam spreman da pomognem.				
6. Kada je nekom potrebna pomoć osećam se prinuđenim da mu pomognem.				
7. Volim drugima da pokazujem interesantne igre.				
8. Zadovoljstvo mi je da drugima nešto objasnim ili da ih naučim.				
9. Smatram da je važno pomagati drugim ljudima u životu.				

10. Uvek znam da sa decom nešto preduzmem.				
11. Volim kada mi povere odgovornost za druge.				
12. Imam dobar odnos sa ljudima svih uzrasta.				
13. Često razmišljam o tome zašto je neko omiljen, a zašto neomiljen.				
14. Želim da steknem znanje o zdravlju i bolestima.				
Ukupan broj poena				
Polje interesovanja 9 Jezik, književnost, novinarstvo, pozorište, muzika, umetnost i društvene nauke	nije tačno 0 poena	delimično tačno 1 poen	tačno 2 poena	potpuno tačno 3 poena
1. Maternji jezik spada u moje omiljene predmete.				
2. Interesuje me istorija				
3. Rado odlazim u pozorište, na koncerte.				
4. Volim da pišem sastave.				
5. Čitanje je moj hobi.				
6. Volim u razredu da predstavim neko književno delo.				
7. Volim kritički da razmišljam o stvarima koje sam video, čuo ili ročitao.				
8. Interesuju me priče, sage i bajke iz celog sveta.				
9. Rado bih za neku pozorišnu predstavu naučio i igrao neku veću ulogu.				
10. Voleo bih da napišem neki izveštaj za neke novine.				
11. Osećam se prijatno kada sam okružen knjigama.				
12. Strani jezici spadaju u moje najomiljenije predmete.				
13. Volim da pišem o onom što sam doživeo.				
14. Ponekad razmišljam o sebi i o životu.				
Ukupan broj poena				

Orijentiši se prema upitniku o interesovanjima, koji će ti olakšati da prikažeš svoja lična interesovanja. Na kraju možeš da uspostaviš vezu sa školama i zanimanjima!

Sposobnosti

Važno da mladi znaju:

- većina sposobnosti se pronalazi u svim zanimanjima, ali se zanimanja razlikuju po stepenu izraženosti određenih sposobnosti,
- što su sposobnosti uskladjene sa zahtevima zanimanja, to je veća verovatnoća da će se uz manji napor postizati bolji profesionalne rezultate i zadovoljstvo poslom,
- uz trud se uvek mogu razvijati i menjati sposobnosti,
- ako su neke sposobnosti izuzetno razvijene, onda govorimo o talentu ili darovitosti,
- ako je potrebna precizna procena sposobnosti, mladi mogu da se obrate psiholozima koji poseduju bateriju testova.

Sposobnosti su mogućnosti za uspešno obavljanje nekih aktivnosti, procesa i poslova. A veština je sposobnost u lakom, tačnom i uspešnom izvođenju aktivnosti. Uspeh pri obavljanju različitih poslova zavisi od sposobnosti. Svako se razlikuje po onome što zna, ume i može da radi i u čemu su uspešni. Na osnovu jedne od podela, sposobnosti mogu biti intelektualne (računanje, pamćenje, rasudjivanje, brzo rešavanje novonastalih situacija, verbalne), motoričke (spretnost prstiju, šaka i ruku, brzina reagovanja, koordinacija pokreta), senzorne (oštrina vida, razlikovanje boja, osetljivost sluha, mirisa, ukusa, dodira).

Mladi treba da promišljaju o sledećem: U čemu sam naročito dobar/a? Koje su mi sposobnosti najviše a koje slabije razvijene? Koje su to sposobnosti po kojima se razlikujem od vršnjaka? Šta kažu moji roditelji, profesori, prijatelji o mojim sposobnostima?

Istraživanje sposobnosti

-dalje istraživanje sopstvenih sposobnosti i veština kroz sajtove:

<http://www.euroguidance.rs/>

<http://bos.rs/>

<http://karijera.bos.rs/>

<http://www.karijernoputovanje/nsz.gov.rs/>

<http://www.infostud>

Radni list: Ustanovi svoje sposobnosti

Tvoj zadatak je da upišeš ocenu koju bi sebi dao na osnovu opisa spretnosti u nekom poslu i da upišeš kako te par procenjuje.

Sposobnost	Veoma teško	I teško i lako	Veoma lako	JA	TI
Moja spretnost ruku i prstiju mi omogućava da brzo i precizno izvodim usklađene pokrete ruku i prstiju	sa dosta muke	dobro	veoma brzo i odlično		
Kod pravljenja manjih predmeta, popravljanja, ja sam...	nespretan/a	osrednji/a	spretan/a		
U sportu sam	brzo se umaram	uglavnom sam otporan/a	žilav/a, izdržljiv/a		
Kod stvari koje me zanimaju, moja koncentracija je...	rastrojen/a, bez pažnje	prilično pažljiv/a	veoma koncentrisan/a		
Pamtim naučene tekstove, reči, brojke...	skoro i da ne pamtim	relativno dugo	odlično		
Kod pisanja sastava, izrade crteža i rešavanja praktičnih problema, imam...	nikakve ili malo ideja	ponekad dobre ideje	uglavnom dobre ideje		
Tekstove, reči, rečenice učim i shvatam u nastavi...	sa dosta muke	dobro	veoma brzo i odlično		
Rešavam računске zadatke, zadatke iz matematike i fizike i sve što ima veze sa brojkama...	sa mukom i neprecizno	često prilično lako	veoma brzo i sigurno		
Za slobodno crtanje i dizajniranje, shvatanje odnosa u ravni i prostoru...	manje sam nadaren/a	osrednje	veoma nadaren/a		
Moje shvatanje načina rada mašina i uređaja, principa mehanike i popravljanje mašina ili uređaja je	uglavnom teško	osrednje	lako i bez problema		
Moje geometrijsko crtanje i zamišljanje trodimenzionalnog izgleda predmeta je...	neuredno	osrednje	veoma precizno i uredno		
Kontekst i funkcionisanje aparata i tehničkih uređaja, korišćenje alata shvatam...	samo uz puno muke	osrednje	veoma brzo i precizno		
Kod crtanja, oblikovanja, pravljenja manjih predmeta i ručnih radova, stvari mi uspevaju...	retko	upotrebljive su	dobro i lepo		
Mogu da zamislim kako planovi, skice, crteži u stvarnosti izgledaju...	uglavnom teško	osrednje	lako i bez problema		
Kod aktivnosti, zadataka i ostalih radova, svoje slobodno vreme umem da podelim...	teško	prilično dobro	smisleno i odlično		
Teoretska pitanja i logičke kontekste razumem	prilično mučno	zadovoljavajuće	veoma lako		

Snalazim se sa ljudima, razumem sopstveno ali i ponašanje, motive i emocije drugih ljudi	uglavnom teško	osrednje	lako i bez problema		
--	----------------	----------	---------------------	--	--

Vrednosti

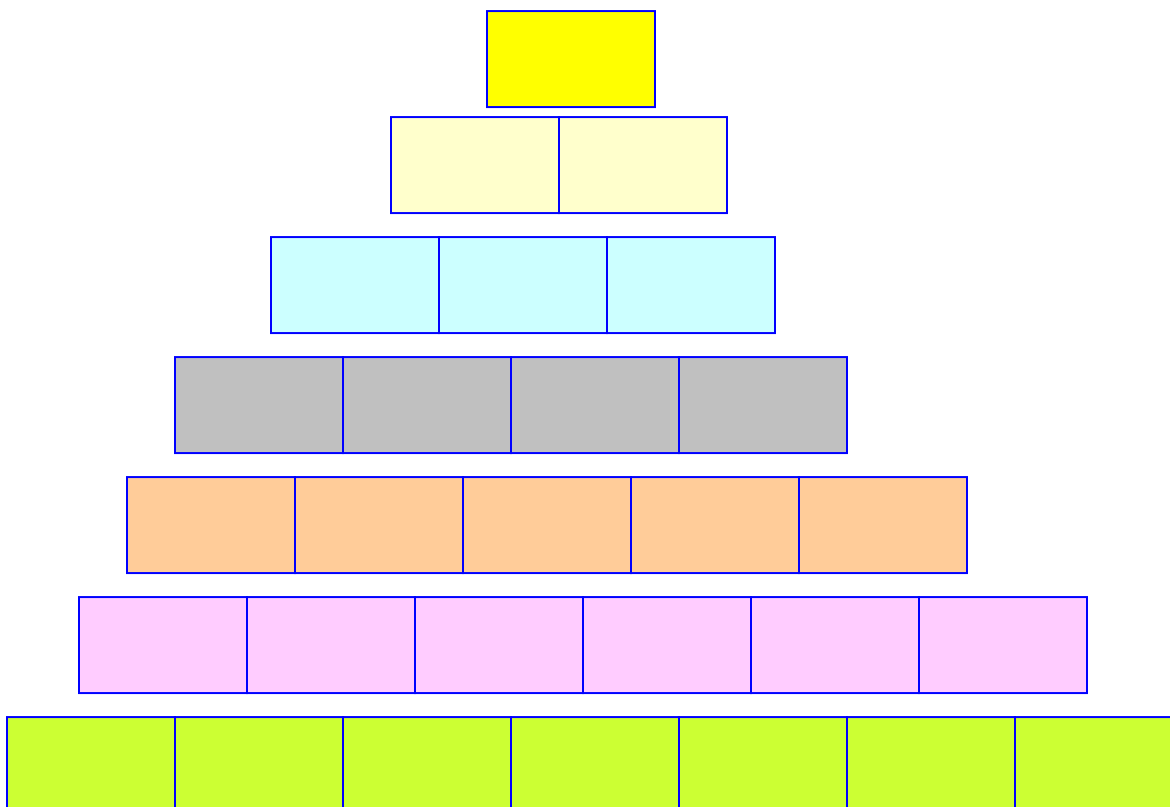
Vrednosti cenimo kod sebe i kod drugih. One se nalaze u osnovi poštovanja i samopoštovanja i imaju subjektivni karakter. Vrednosti su najopštija verovanja šta je i koliko nešto valjano, poželjno, korisno, odnosno nepoželjno i nedopustivo. Veći broj povezanih vrednosti predstavlja sistem vrednosti ili vrednosnu orijentaciju. Vrlina je sposobnost delovanja u skladu sa najvišim normama.

Istraživanje vrednosti

Radni materijal: piramida vrednosti

Upiši u piramidu vrednosti tako što ćeš ih rasporediti u odnosu na to koliko su tebi značajnije i važne: na vrhu piramide je najvažnija vrednost pa redom dok ne ispuniš piramidu.

Istrajnost	Poštenje	Vrednoća	Razumevanje	Strpljenje
Ljubaznost	Pravednost	Hrabrost	Smirenost	Samostalnost
Odlučnost	Poverenje u druge	Pažnja	Maštovitost	Dobra volja
Zahvalnost	Odgovornost	Snaga	Praštanje	Sloboda izbora
Saosećanje	Ljubav	Velikodušnost	Pomaganje	Saradnja
Podrška	Iskrenost	Poverenje u sebe	Preciznost	Tačnost
Otvorenost	Tolerantnost			

Istraživanje tipova učenja

UČIMO:

- 10% onog što čitamo;
- 20% onog što slušamo;
- 30% onog što vidimo;
- 50% onog što vidimo i čujemo;
- 70% onog što izgovorimo;
- 90% onog što izgovorimo i učinimo!

Radni list: Koji sam tip učenja

Pred tobom je lista različitih tipova učenja. Podvuci u listi one radnje i ponašanja za koje smatraš da se odnose na tvoje ponašanje prilikom učenja.

KOJI SAM TIP UČENJA – ponašanje za tip učenja

Učenje je aktivnost usmerena na sticanje znanja i veština koja izaziva relativno trajnu promenu ličnosti nastalu pod dejstvom individualnog iskustva		
Tip učenja: Vizuelni	Tip učenja: Akustički	Tip učenja: Kinestetički
-najbolje učim gledanjem (moram da vidim da bih bolje zapamtio/la) -volim ilustracije, crtanje i pisanje, čitanje napisanog, pismeno beleženje, dobar sam čitači i više volim da čitam nego da mi se čita -uredan/na sam, organizovan/a -brzo pričam, uočavam detalje, dugoročno planiram -dobro pamtim lica, orijentisan/a sam na izgled -imam osećaj za boje, imam umetničke sklonosti -ne ometa me buka -mogu zaboraviti verbalna uputstva ili proslediti usmenu poruku -često znam šta bih rekao/la, ali teže pronalazim reči	-bolje učim i pamtim po sluhu -ponekad se "izgubim" pokušavajući da zapišem -učim slušajući i pre zapamtim ono o čemu se raspravlja nego ono što samo vidim -"pričam" sam/a sa sobom za vreme izvođenja aktivnosti -buka me vrlo lako prekine -često pomičem usne dok čitam u sebi, volim da čitam naglas -volim da slušm dok mi se objašnjava i volim i sam/a da objašnjavam -pričljiv/a sam i volim raspravu -vrlo sam detaljan/a u opisima -imam problema sa aktivnostima koje uključuju vizualizaciju -više volim muziku od likovne umetnosti	-najbolje učim kroz pokret, dodir i aktivnost -teško mi je da duže vreme sedim na istom mestu -volim kad mogu da napravim nešto, a ne samo da čitam ili slušam, volim da dotaknem predmet, da vidim kako radi, izrađivati stvari i isprobavati nove aktivnosti -dajem prednost manipulaciji materijalom i grupnoj dinamici -često koristim glagole u razgovoru ili opisima -rado dodirujem ljude da bih privukao/la njihovu pažnju -često sam u pokretu -najbolje pamtim izvodeći određeni pokrete -često tekst pratim prstom -često koristim mimiku, mašem rukama dok govorim -često lupkam olovkom ili klatim nogama dok učim -imam najviše problema i opomena u školi zbog ponašanja
Čekiraj u kolonama tvrdnje koje se najviše odnose na tebe i na tvoj način učenja. Ukoliko je očigledno da u jednoj od kolona imaš najviše („štikla“), onda pripadaš i tom određenom tipu učenja. Ukoliko u svakoj od kolona imaš približno jednak broj tvrdnji koje se odnose na tebe, ti si kombinovani tip učenja.		

Pred tobom je lista saveta za različite tipove učenja. Pročitaj ove savete, posebno pažljivo za tvoj tip učenja. Čekiraj- koji od ovih saveta već primenjuješ, a podvuci onaj savet koji bi mogao već od danas da primenjuješ.

Radni list: Saveti za različite tipove učenja

VIZUELNI TIP UCENJA	AUDITIVNI TIP UCENJA	KINESTETICKI TIP
<i>najbolje uče kada nešto vide i vole: ilustracije, mape, slike, grafikone, dijagrame, grafike, power point prezentacije, slajdove, fotografije, postere, table, modele, kartice, boje, folije, multimedijalna sredstva: računar, TV, projektor</i>	<i>najbolje uče putem slušanja i vole: priču, da čuju informacije, slušanje, diskusiju i argumentaciju sa drugima, razmenu mišljenja</i>	<i>najbolje uče putem neke aktivnosti i vole: kretanje, pokret, šetnje</i>
zapiši/ilustruj da bolje zapamtiš	pokušaj da učiš sa prijateljima raspravljajući ili glasno ponavljajući	uči ponavljajući glasno, izvodeći različite pokrete, hodajući
gledaj osobu koja priča da se bolje skoncentrišeš	pre čitanja nekog poglavlja, pogledaj slike i naslove i reci glavnu temu	izrazi se kroz ples, gimnastiku, sport ili glumu
koristi boje za naglašavanje važnog u tekstu	čitaj naglas uvek kada je to moguće	ako učenje za stolom ne daje rezultate, uči u pokretu
najbolje je da učiš sam/a	pitanje u testu uvek pročitaj naglas pre rešavanja	piši rukom po vazduhu
sedi dalje od prozora i vrata	kod čitanja karte, govori šta vidiš i misliš	uči uz šetnju
koristi filmove, slide-ove, ilustracije, crteže, dijagrame, mapu uma	snimaj predavanja i preslušavajući zapamti	uči sa muzikom u pozadini
traži pismena uputstva ili zapiši uputstva	uči sa prijateljima u razmeni ili glasno ponavljaj	pravi češće, kraće odmore za vreme učenja
koristi slajdove ili preglede		oplemeni radni prostor slikama i posterima
važne pojmove napiši na stikere i postavi na vidna mesta		

Moje jake i slabe strane u kontekstu buduće karijere

- lista web adresa materijala za samospoznaju
<http://www.razvoj-karijere.com/test-profesionalne-orijentacije>
<http://www.hm.co.rs/statistika/pgi2.asp>

<http://www.vodiczaosnovce.nsz.gov.rs>

<http://karijera.bos.rs/testovi/>

<http://www.prijemni.infostud.com/kalkulator-za-profesionalnu-orijentaciju>

Radni list: Otkrivanje veština

Otkrivanje veština je bitan deo procesa traženja posla. Poslodavci potvrđuju da 80-90% svih kandidata koji dođu do intervjua ne znaju predstaviti svoje veštine na način koji pokazuje da oni zaista imaju sposobnost da rade taj posao.

U svojoj knjizi, Najbrži način traženja posla, autor J. Michael Fan grupiše veštine u tri kategorije: Adaptivne veštine, Prenosive veštine i Veštine potrebne za posao. Adaptivne veštine/Lične karakteristike su veštine koje svakodnevno koristite da bi se adaptirali i prilagodili različitim situacijama, one predstavljaju ono što vi i jeste. Prenosive veštine su one koje se mogu koristiti u raznim poslovima. One su prenosive i mogu poslužiti kao spona od jednog posla do drugog posla, ili čak od jedne karijere do druge karijere. To su veštine koje se usvajaju u životu na isti način kao što ih usvajamo na nekom radnom mestu. Veštine potrebne za posao su veštine isključivo vezane za određeni posao.

Radni list: Adaptivne veštine / lične karakteristike

- Dolazi redovno	- Iskren	- Dolazi na vreme
- Sledi uputstva	- Dobro se slaže sa drugim: saradnicima - mušterijama	- Pouzdan
- Poštuje rokove	- Vredan radnik	- Prijateljski nastrojen
- Savestan	- Motivisan	- Znatiželjan
- Veseo	- Brzo uči	- Kreativan
- Prilagodljiv	- Pomaže drugima	- Efikasan
- Nezavisan	- Završava zadatke	- Entuzijastičan
- Odlučan	- Energičan	- Otvoren za nova iskustva
- Ekspresivan	- Praktičan	- Rešava probleme
- Istinit	- Optimističan	- Fizički jak
- Pozitivan	- Strpljiv	- Ima smisao za humor
- Samopouzdan	- Od poverenja	- Istrajan
- Odgovoran	- Taktičan	- Ponosan zbog posla
- Stručan	- Intuitivan	- Fleksibilan
- Prijatne naravi	- Siguran	- Diplomata
- Dobro organizovan	- Pun razumevanja	- Tolerantan
- Društven	- Promišljen	- Obazriv
- Miran	- Siguran	

Radni list: Prenosive veštine

Prođi kroz listu i podvuci sve veštine koje imaš. Zatim ponovo prođi kroz listu i zvezdicom označi veštine koje voliš da koristiš. Dodaj bilo koju drugu veštinu koju imaš a koja se ne nalazi na listi.

Rad sa ljudima: slušanje, upravljanje, nadgledanje, podučavanje, intervjuisanje, pregovaranje, posredovanje, vođenje, odlučivanje, usmeravanje, objašnjavanje, planiranje, koordiniranje, verbalno komuniciranje, korespondencija, javno zastupanje, savetovanje, treniranje, saradnja, ohrabrivanje, inspirisanje, motivisanje, uveravanje, prodavanje.

Rad sa informacijama: analiziranje podataka ili činjenica, ispitivanje, revizija, računanje, budžet, rad sa novcima, vođenje finansija, organizovanje, procenjivanje, istraživanje, poređenje, rad sa računima, grupisanje informacija, usmjeren na detalje, dolazi do informacije, pregledanje, promatranje, kopiranje, uređivanje teksta, pisanje, merenje, prevođenje, organiziranje informacija.

Rad sa stvarima: montiranje, gradnja, nadgledanje, projektovanje, popravka opreme, rekonstrukcija zgrada, rad sa opremom, rad sa mašinama, vozi, ručna izrada, rukovanje, precizne izrade, veštine rada na računaru.

Kreativno-umetničke veštine: slikanje, grafički dizajn, ples, kreativni pokreti, pevanje, crtanje, gluma, mjuzikli, muzički instrumenti, komponuje muziku, glumiti mimikom, kreativno pisanje, fotografija, kuvanje.

Moje jake i slabe strane u kontekstu buduće karijere

Radni list: Kompetencije za zanimanja i radni život

Listu ključnih kompetencija za zanimanja za 21. vek iskoristi kao putokaz za za svoju budućnost u skladu sa vizijom i kako bi najuspešnije mogao/la da razvijaš i koristiš svoje potencijale i kompetencije .

Napravi samoprocenu kompetencije za zanimanja i radni život tako što ćeš zaokružiti ocenom od 1-5 tako što su 1 u najmanjoj a 5 u najvećoj meri razvijene.

Kompetencije za zanimanja i radni život	Naziv	Opis	Procena
	1. UČENJE UČENJA	1. Umem da razvijam nove veštine i da ih upotrebljavam u svom poslu.	1 2 3 4 5
	2. ZNATI KAKO, ZNANJE I UMEĆE (know-how)	2. U stanju sam da tražim, koristim i prilagođavam informacije i koristim ICT u svom radu.	1 2 3 4 5
	3. VEŠTINE REZONOVANJA I DONOŠENJA ODLUKA	3. U stanju sam da pratim stvari i događaje iz različitih perspektiva i procenjujem različita pitanja koja se odnose na njih.. 3. U stanju sam da donosim odluke zasnovane na trenutno dostupnim informacijama.	1 2 3 4 5
	4. VEŠTINE KOMUNIKACIJE I POZNAVANJE STRANIH JEZIKA	4. U stanju je da slušam, komuniciram i delujem zajedno sa različitim ljudima i u različitim situacijama. 4. Vladam barem jednim stranim jezikom toliko dobro da mogu da se služim njime u radu..	1 2 3 4 5
	5. UČENJE I PODUČAVANJE U TIMU	5. Imam sposobnost da podelim informaciju i da vodim kolege u timu tako da ceo tim dostigne viši nivo znanja nego što bi pojedinac sam mogao da dosegne.	1 2 3 4 5
	6. KREATIVNO MIŠLJENJE I REŠAVANJE PROBLEMA	6. Imam sposobnost da definišem problem i nađem vezu između izabranih solucija i posledica.	1 2 3 4 5
	7. VOĐSTVO I ORIJENTACIJA KA BUDUĆNOSTI	7. Imam viziju posla i svoje uloge u poslu ili uloge svog odeljenja tako da odgovara misiji i ciljevima organizacije.	1 2 3 4 5
	8. SPOSOBNOST SAMOVOĐENJA I SAMORAZVOJA	8. Imam sposobnost da kontrolišem sopstvenu karijeru, da imam viziju sopstvenog rada i da se koncentrišem na realizaciju te vizije. 8. Prepoznajem znanje i veštine koje su mi potrebne u radu i sposobnost da ih dosegnem.	1 2 3 4 5

Kompetencije potrebne za radni život, Evropska unija (Helja Hatonen, Finska)

Kratko podsećanje :

Šta su kompetencije?

- Kompetencije su funkcionalno integrisana **znanja** i **veštine** neophodna da bi se rešio određeni problem, kao i **sposobnost** za uspešno i **odgovorno (stavovi, vrednosti)** rešavanje problema.
- One uključuju korišćenje: različitih kognitivnih i praktičnih veština; metakognicije („mišljenje o mišljenju“); kreativnih sposobnosti; stavova i motivacije.

Primer: kompetencija za delotvornu, uspešnu komunikaciju

- **Znanje:** o jeziku/cima, o ICT, o temama o kojima se razgovara, o kulturnom i društvenom okruženju i kontekstu...
- **Veštine:** upotreba jezika, korišćenje ICT, izražavanje sopstvenih misli i stavova, slušanje drugih...
- **Vrednosti:** uvažavanje drugih ljudi i drugačijih kultura, mira, ljudskih prava, demokratije...
- **Stavovi:** učtivost i pristojnost, biti aktivan, izražavati interesovanje prema drugima i prema temama komunikacije...
- **Sposobnost da se koriste svi navedeni elementi u različitim kontekstima:** kod kuće, na radnom mestu, na međunarodnim skupovima itd.

Radni list: SWOT matrica i Primeri SWOT pitanja primeri SWOT pitanja

SWOT matrica		
Unutrašnji činioci	Snage	Slabosti
Spoljašnji činioci	Prilike	Pretnje
	Pokretači	Prepreke

Tabela: Primeri SWOT pitanja

Tabela: Primeri SWOT pitanja		
<i>Cinioci</i>	<i>Pitanja</i>	<i>Odgovori</i>
Snage	Koje su moje prednosti i jake strane? Šta radim dobro ili bolje od drugih? U čemu sam najbolji/a? Šta radim sa lakoćom? U vezi čega me drugi hvale i odaju priznanje? Šta drugi vide kao moje snage? U kojim situacijama ispoljavam svoje snage?	
Slabosti	Šta želim da unapredim kod sebe? Koje radne navike mogu da unapredim? Koje zadatke izbegavam da radim? Šta drugi vide kao moje slabosti? Koje osobine su me koštale neprijatnosti? U kojim situacijama ispoljavam svoje	

	slabosti?	
Prilike	Koje prilike prepoznaješ za sebe? Koji su interesantni trendovi na tržištu? Da li tvoje snage otvaraju neke prilike? Da li tvoji kontakti i poznanstva omogućavaju nove prilike? Kakva pomoć ti je potrebna da ostvariš uspeh?	
Pretnje	Sa kojim pretnjama se suočavaš? Da li postoji konkurencija na tvom putu? Da li promene ugrožavaju tvoje polje interesovanja? Da li se tvoje slabosti odražavaju na pretnje? Šta iz okruženja može da spreči tvoj uspeh? Da li imaš dovoljno materijalnih resursa za uspeh?	

Istraživanje o obrazovnim mogućnostima

Istraživanje i korišćenje informacija o obrazovnim mogućnostima omogućava mladima da steknu nove uvide o odnosu ličnih kompetencija i zahteva daljeg školovanja za željeno zanimanje. Učenici i učenice se osposobljavaju da samostalno pronađu informacije, upućeni su kako da koriste i selektuju podatke, kao i da koriste sve raspoložive resurse za istraživanje – srednje škole, više škole i fakulteti, centri pri Nacionalnoj službi za zapošljavanje, časopisi i brošure, kao i sajmovi obrazovanja, sajam zanimanja i karijere, brojne ponude na internetu itd. Pored informisanja i istraživanja, u ovoj fazi oni ispituju mogućnosti u odnosu na svoja interesovanja, sposobnosti i želje.

CILJEVI

Opšti cilj ove oblasti učenja je sticanje znanja o različitim informacionim ponudama o daljem školovanju u željenom zanimanju, kao i razvijanje veština za aktivno i samostalno korišćenje raspoloživih informacionih ponuda (razvijanje digitalne i socijalne kompetencije). Mladi unapredjuju kompetenciju orijentacije kod izbora daljeg školovanja, kroz suočavanje sa ponudama informacija koje ih zanimaju. Uče da pretražuju i vrše selekciju tako što samostalno prikupljaju relevantne informacije iz različitih izvora o mogućnostima školskog obrazovanja, te ih obrađuju u skladu sa onim što preferiraju. Dodatno im se nudi i mogućnost da steknu nove uvide i saznanja preko lične refleksije i mogućnost ličnog doživljaja.

Sadržaji učenja

Učenici razvijaju kompetenciju orijentacije putem samostalnog prikupljanja i kritičkog suočavanja sa informacijama relevantnim za dalje školovanje u željenom zanimanju; u stanju su da klasifikuju škole prema oblastima rada i prema Nacionalnom okviru kvalifikacija; da nauče da se informišu o različitim nivoima školovanja u strukama, da prepoznaju karakteristike i da u skladu sa sopstvenim interesovanjem steknu detaljniji pregled izabranog daljeg školovanja; da dovedu lične stavove i shvatanja u kontekst sa izborom daljeg školovanja; da kritički reflektuju i preispitaju svoje planiranje karijere i životno planiranje; da steknu znanja o mogućnostima školovanja koja dovode do ostvarenja željenog zanimanja; da raspoložive ili nove informacije o zanimanjima obrade na strukturisan način, tako da se omogući odluka zasnovana na informacijama o izboru daljeg školovanja za željeno zanimanje; da nauče da procene posledice koje iz izbora proističu za dalji život i karijeru.

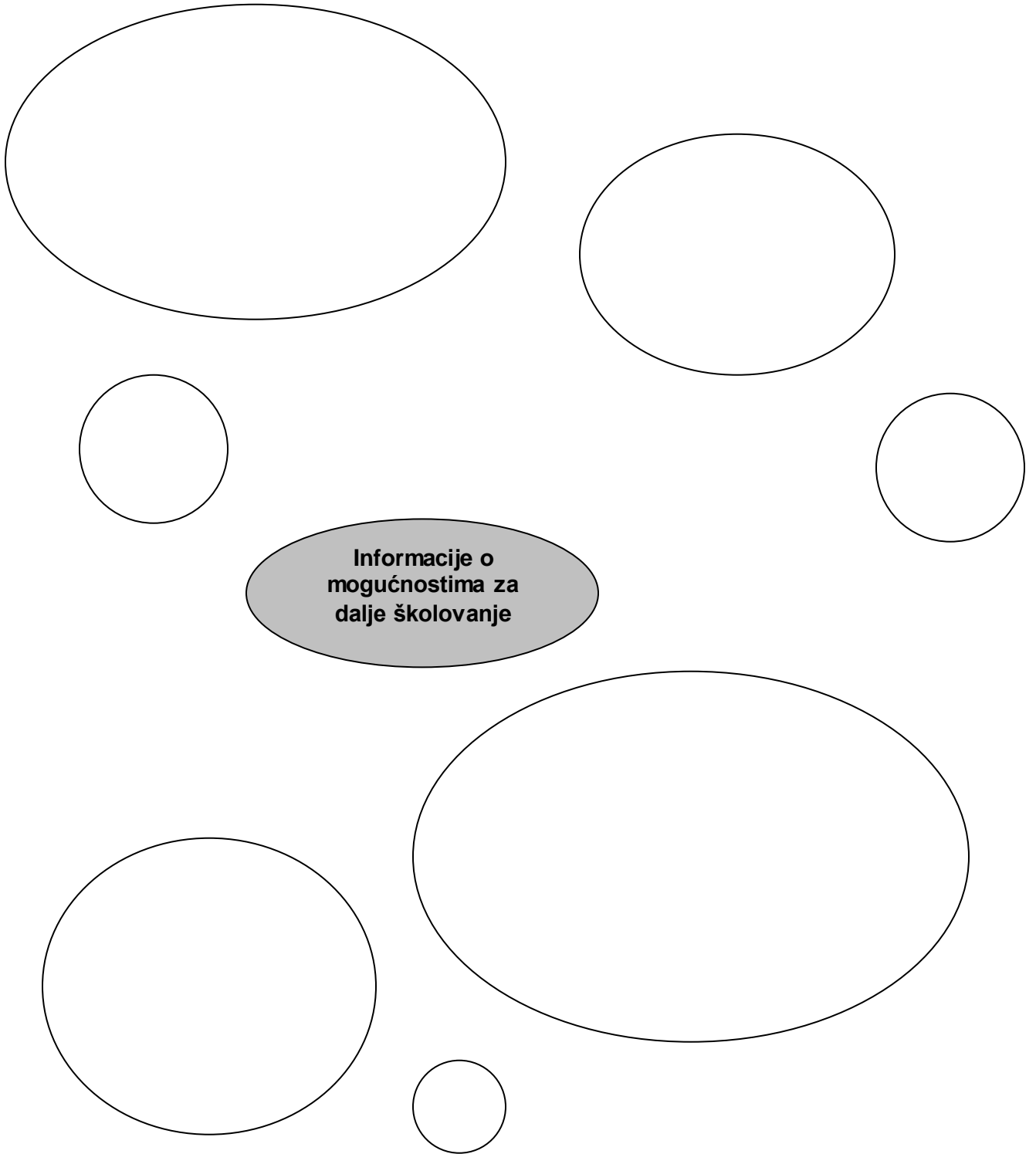
Istraživanje o obrazovnim mogućnostima

Radni list: plan informisanja o mogućnostima za dalje obrazovanje

Kreiraj svoj plan prikupljanja informacija koje su ti potrebne da dobiješ što potpuniju sliku o mogućnostima za dalje obrazovanje. Upiši u prazna polja potrebne podatke: koje su ti informacije potrebne, ko može da ti ih pruži, kako i kada možeš da saznaš ono što te interesuje.

ZELIM DA ZNAM:	SAZNACU OD:	INFORMISACU SE TAKO ŠTO:	KADA?

Radni list: Analiza sredine za identifikaciju resursa

Istraživanje o zanimanjima

Radni list: Studija o zanimanju

Zanimanje je skup poslova i radnih zadataka koji su svojim sadržajem i vrstom organizaciono i tehnološki toliko srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršilac koji poseduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i veštine.

Radno mesto definiše se kao skup radnih zadataka koje izvršava jedna osoba.

Pre izbora obrazovanja/zanimanja važno je prikupiti što više različitih informacija o potencijalnim zanimanjima, sektorima zanimanja i tržištu rada. Na taj način se ideje i očekivanja vezana za pojedina zanimanja mogu uporediti sa "stvarnim" uslovima rada i približiti je budućem poslu.

Istraživanje zanimanja za mnoge je temelj za donošenje informisane odluke o karijeri. Za karijeru pojedinca, kao i za njegov lični razvoj, važno je uskladiti lične veštine, kvalifikacije i interesovanja s njihovim mogućnostima praktične primene na tržištu rada. Na taj način se uskladjuju lične veštine/kvalifikacije sa zahtevima obrazovnog područja ili tržišta rada.

Studija o tvom zanimanju _____ (naziv zanimanja)

Izradi studiju o željenom zanimanju na osnovu zadatih elemenata

UVOD

Navedi zanimljive činjenice o poslu koji zaposleni u ovom zanimanju pružaju drugim ljudima, poreklo i istorijski razvoj ovog zanimanja.

BUDUĆNOST ZANIMANJA

Da li se danas traže stručnjaci/kinje ovog profila?

Istraži oglase za posao, navedi izvore informisanja, brojke i procenete vezane za potrebe za zaposlenima u ovom zanimanju.

Da li se očekuje veća ili manja potražnja za ovim stručnjacima/kinjama u budućnosti? Obrazloži zašto?

PRIRODA POSLA

Odredi mesto ovog zanimanja u klasifikaciji zanimanja tako što ćeš da istražiš sajt Nacionalne službe za zapošljavanje <http://www.nsz.gov.rs> i Nacionalni okvir kvalifikacija za zanimanja www.mpn.gov.rs.

Da li postoji neka podela ovog posla?

Koja su srodna zanimanja?

Koje radne operacije se obavljaju?

Navedi oruđa, mašine i materijale koji se upotrebljavaju da bi se posao obavio.

Da li postoji neki produkt – proizvod nakon određene aktivnosti zaposlenih u ovom zanimanju?

Opiši precizno šta stručnjak/kinja u tom poslu radi?

Opiši precizno mesto/mesta obavljanja zanimanja: da li obavlja posao u kancelariji, na terenu ili kod kuće, kakvo je radno mesto, da li je čisto ili prašnjavo, da li je dovoljno osvetljeno ili radi u zamračenim uslovima?

Opiši saradnike/ce u poslu: da li je stručnjak/kinja ovog profila često u kontaktu sa drugima i sa kim ili radi samostalno?

Istraži i opiši da li nosi uniformu na poslu ili postoje standardi oblačenja ili zaštitnog odela i slično...?

POTREBNI LIČNI PODACI

Istraži i navedi:

Sa koliko godina se može mlada osoba/čovjek uključiti u ovo zanimanje?

Ima li mogućnosti za podjednako zapošljavanje muškaraca i žena?

Koje sposobnosti/veštine je poželjno da osoba poseduje da bi se uspešno bavio/la ovim zanimanjem? (Da li je potrebna velika telesna visina za ovo zanimanje ili dobar sluh, vid, fizička snaga, spretnost ruku...?)

ŠKOLOVANJE/OBRAZOVANJE KAO PRIPREMA ZA POSAO

Istraži i navedi:

Koja škola najbolje priprema za ovo zanimanje?

Koliko dugo traje školovanje/obrazovanje?

Koja škola u tvom regionu (i šire) priprema za ovo zanimanje?

Kakav se uspeh traži, da li je velika konkurencija pri upisu tog smera?

Koje uslove škola pruža za obrazovanje i stručnu praksu?

Ima li mogućnosti dobijanja stipendije ili kredita?

UKLJUČIVANJE NA POSAO

Kako se dobija prvo zaposlenje?

Da li je potrebno položiti neki test, obratiti se Nacionalnoj službi za zapošljavanje, da li postoji mogućnost sopstvenog zaposlenja (npr. frizerski salon, advokatska kancelarija i dr.)?

Istraži i nabroj neka mesta gde se može naći zaposlenje?

NAPREDOVANJE U KARIJERI

Da li postoji mogućnost napredovanja u struci?

Kakva je to vrsta napredovanja?

Ima li mogućnosti za kontinuirano dalje obrazovanje?

Postoje li neka druga srodna zanimanja na koja se može preći nakon postizanja kvalifikacije za jedno, prvo zanimanje?

MESECNA PRIMANJA

Kakav je prosek primanja u nekoliko radnih organizacija za pripravnike (početnike)?

Da li često moraju da rade prekovremeno?

Ima li službenih putovanja, predavačkih aktivnosti?

Jesu li primanja u većim gradovima i manjim mestima izjednačena ili se razlikuju?

PREDNOSTI I NEDOSTACI

Nabroj šta sve stručnjaci u ovom zanimanju smatraju pozitivnim a šta negativnim?

Kakvo je radno vreme?

Da li se radi vikendom?

Postoji li plaćen prevoz i ishrana?

Koliko dana odmora dobijaju zaposleni godišnje?

Je li posao sezonski ili stalan?

Ima li nekih profesionalnih bolesti ili opasnosti?

Datum

Radni list: Model pitanja za intervjuisanje

Imaj i ti listu mogućih pitanja za intervju sa predstavnicima zanimanja:

Kako glasi naziv zanimanja u kom trenutno radite?

Da li je to zanimanje ono za koje ste se školovali?

Kako ste došli do svog zanimanja?

Da li je neko, ko, vršio uticaj na vas kod izbora zanimanja?

Kojim putem ste došli do svog zanimanja (škola...)?

Koje poslove uglavnom obavljate?

Gde vi radite svoj posao?

Šta su prednosti, tj.nedostaci vašeg zanimanja?

Kakve zahteve (intelektualne, fizičkem socijalne sposobnosti) vam postavlja vaše zanimanje?

Kakvo vam je radno vreme?

Da li ste imali i neko zanimanje o kom ste maštali?

Da li ste zadovoljni svojim zanimanjem? Da li biste se ponovo odlučili za isto zanimanje?

Da li u svom zanimanju stalno morate da se usavršavate, tj. da učite dalje?

Šta želite još da postignete, tj.šta je Vaš cilj za narednih pet godina?

Kako biste savetovali mladu osobu oko izbora zanimanja?

Kako bi glasila analiza opisa zanimanja?

Aktivno istraživanje zanimanja i tržišta rada kroz stručnu praksu

Radni list: Moj dnevni izveštaj sa stručne prakse

Moj dnevni izveštaj sa stručne prakse

Moje raspoloženje: (posle stručne prakse osećam se...)

Poslovi koje sam danas radio/la:

Alati, materijali, mašine sa kojima sam radio/la:

Zahtevi zanimanja na stručnoj praksi:

Fizička:
Intelektualna:
Karakterna:

Moj najbolji doživljaj/ šta mi se dopalo:

Šta mi se manje dopalo:

Kako vidim sebe u ovom zanimanju:

Radni list: Moj izveštaj za nedelju stručne prakse

Volim da vodim svoj dnevnik stručne prakse!

Dan:

Moje
raspoloženje:
(posle stručne
prakse osećam
se...)
Jer:

Poslovi koje
sam danas
radio/la:

Alati, materijali,
mašine sa
kojima sam
radio/la:

Zahtevi
zanimanja na
stručnoj praksi:
fizička,
Intelektualna,
karakterna:

Radni list: Formular za ocenjivanje za praktikante

Formular za ocenjivanje za praktikante

Ime i prezime praktikanta/kinje: _____

Zanimanje: _____

Preduzeće: _____

Period: _____

Molimo, stavite znak u odgovarajuće polje:

odlično

dobro

dovoljno

nezadovoljavajuće

Spremnost na
radne učinke
Spremnost na
uspostavljenje
kontakta

Pouzdanost

Samostalnost

Brižljivost
Tačnost

Praktikantom sam bio zadovoljan/a:

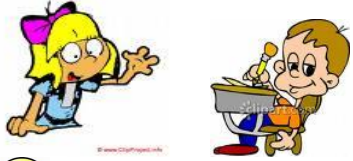
Posebne napomene:

Datum:

Potpis zadužene osobe:

Radni list: Pogled unazad - refleksija na realne susrete

Pogled unazad

 Posebno mi se dopalo:

 Manje mi se dopalo:

 Moj najlepší doživljaj:

 Šta je ostavilo najjači utisak na mene:

 Moj negativan doživljaj:

 O čemu sam još razmišljao/la:

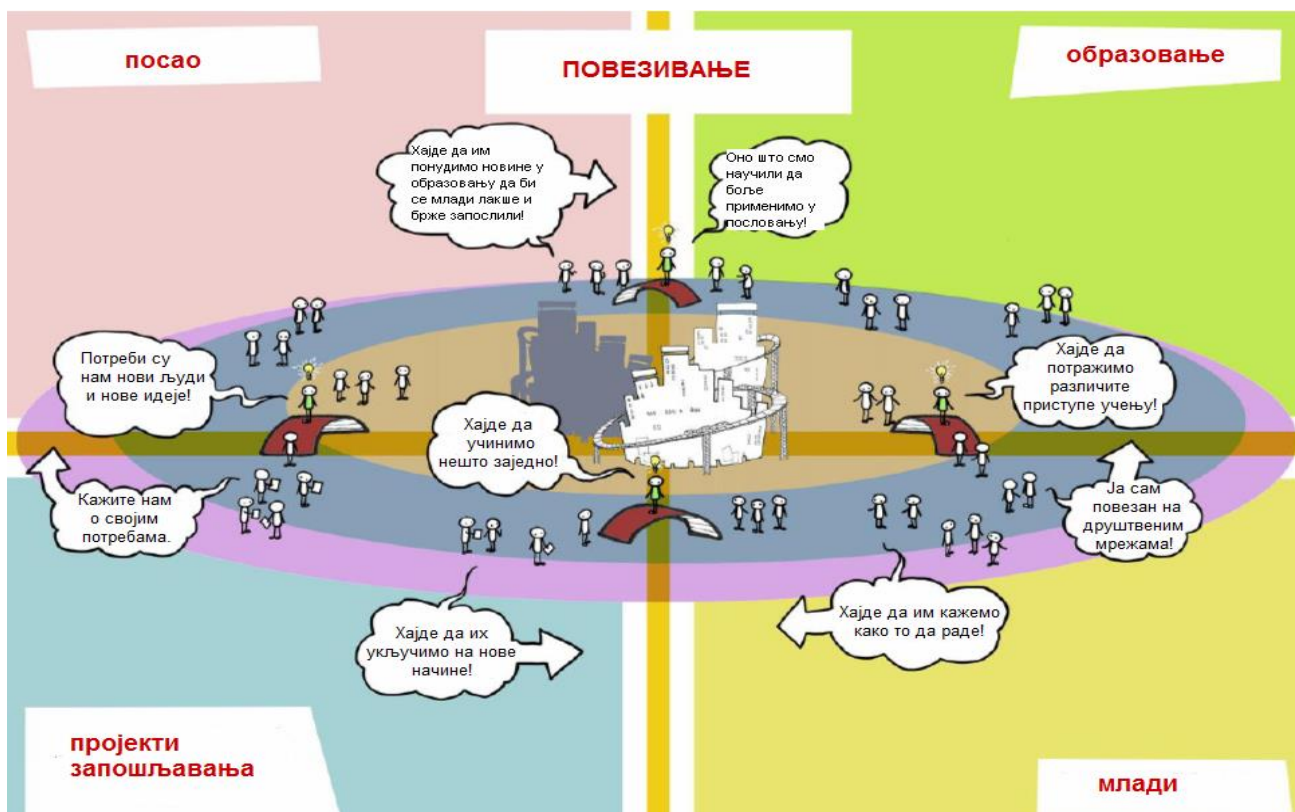
Nakon ovog iskustva procenjujem da (obrazloži svoju procenu):

Podesan/a sam za ovo zanimanje jer.....

Mogu da radim u ovom zanimanju, ali....

Od stručne prakse do tržišta rada

Radni list: slika - povezivanje

DONOŠENJE ODLUKE I PLANIRANJE NAREDNIH KORAKA

U okviru ove oblasti mladi su osposobljeni da donesu odluku o svojoj profesionalnoj budućnosti. Mladi su do sada upoznali svoja interesovanja i sposobnosti, razvili su sposobnost orijentacije posredstvom istraživanja informacija; poznaju mogućnosti daljeg obrazovanja; umeju da uporede svoj profil ličnosti sa zahtevima zanimanja i praktično su isprobali u svetu rada. Sada donose odluku o daljoj profesionalnoj budućnosti.

CILJEVI

Opšti cilj ove oblasti učenja je da osnaži mlade da su u stanju da samostalno donesu odluku o daljoj profesionalnoj budućnosti – daljem obrazovanju i/ili (samo)zapošljavanju.

Sadržaji učenja

Mladi usaglašavaju izbore svoje željene škole i karijere i njihove ostvarljivosti u sklopu uticaja, npr. roditelja, vršnjaka, prijatelja, savetodavnih ustanova, privrede i društva; u toku procesa izbora zanimanja definišu početno i privremeno stanje u vezi sa karijerom; da uključe roditelje/staratelje kao bitnu podršku za samostalnu odluku; da provere izbor škole sa kontrolnom listom; da profil ličnosti još jednom uporede sa školskim profilom zahteva i da donesu odluku.

Donošenje odluke

Radni list: Studije slučaja za savetodavni rad

Marija je učenica 4. razreda srednje elektrotehničke škole i uvek je bila odličan đak sa svim peticama. Omiljena je u razredu među vršnjacima a i kod profesora. Roditelji su fakultetski obrazovani i zaposleni su. Veoma podržavaju Mariju u njenim interesovanjima i godinama joj plaćaju časove glume i engleskog jezika u privatnoj školi. Marija ima osvojena prva mesta na republičkom takmičenju u matematici i fizici. Redovno igra tenis i postiže zapažene rezultate i van gradskih turnira. Potpuno je neodlučna koje zanimanje da izabere i koji fakultet da upiše... Dolazi kod vas na razgovor i traži pomoć u odlučivanju za školovanje i zanimanje....

Nikola je u završnom razred i dolazi kod vas na zakazani razgovor koji je on tražio. Objašnjava vam da želi da upiše vojnu akademiju jer je kao mali želeo da bude vojni pilot a i sada je pri tom izboru; u poslednje vreme mu se jako sviđa da bude dizajner automobila i stalno je na internetu prateći trendove i konkurse za dizajnere i ima čitave sveske iscrtnih automobila; ali kad malo bolje razmisli ipak mu se čini da bi voleo da nastavi porodični biznis i postane farmaceut jer roditelji imaju već godinama razrađen posao i apoteku... Šta ćete mu savetovati kako bi se Nikola odlučio za jedan od ova tri izbora....

Sima je još od osnovne škole pokazivao u školi slabiji uspeh u odnosu na svoje mogućnosti. Često je izostajao iz škole i provodio vreme u okolini, u igri. Ne donosi redovno domaće zadatke i ponekad je samo aktivan na času. Teško mu je da ustane ujutru jer je cele noći na internetu i ima veliki broj izostanaka, naročito u prepodnevnoj smeni. Želi da upiše DIF. To mu se sviđa. Čini mu se da ne mora mnogo da se radi. Čuo je od drugara da je tamo samo sport i zabava.... trebalo bi da nabavi neku medalju sa nekog takmičenja, kažu da mora da se donese kad se polaže prijemni....

Sofija dolazi kod vas potpuno očajna. Otkad zna za sebe želela je da bude policajka, uvek je maštala o tome i stalno gledala policijske filmove, jednostavno obožava taj posao koji je dinamičan, raznovrstan, izazovan i kao stvoren za nju. Na poslednjem sistematskom pregledu utvrđena je deformacija kičme i počela je da ide na vežbe pre dve nedelje. Stanje se ne popravlja, ne može da se spremi za fizičku proveru sposobnosti na prijemnom ispitu a prijemni je za mesec dana. I lekari su rekli da sumnjaju da može da pokaže fizičku spretnost sa takvom kičmom. Sve lađe su joj potonule....

Ivan dolazi kod vas, ljuti i besan. Žali se na svoje roditelje. On je oduvek hteo da bude automehaničar i školuje se za to zanimanje i stalno je popravljao svoj i bicikl svim drugarima. Redovno je i kod oca svog druga koji ima mehaničarsku radnju i često mu dozvoljava da mu pomaže. Čika Toma uvek kada nešto radi oko auta objašnjava kako rade motori i Ivan već puno zna o tome. Može neke sitnije kvarove i sam da popravi. Ivan uživa u tome. Odlučan je u svom izboru. Roditelji vrše neverovatan pritisak i stalno su u svađi. Ne može više to da podnese. Uslovljavaju ga. Ili će da upiše stomatologiju i nastavi porodičnu tradiciju ili ništa!

Radni list: Upitnik o izboru karijere

Pažljivo pročitaj sledeće tvrdnje i proceni u kojoj su meri sledeće izjave primenjive u tvom slučaju. U odnosu na procenu, označi jednu kućicu u redu.

	Da, primenjiva je	Delimično je primenjiva	Nije primenjiva
1. Još uvek nemam odluku koju ću karijeru odabrati.			
2. Ako se sada moram odlučiti za neku karijeru, bilo bi me strah da ne donesem pogrešnu odluku.			
3. Još uvek ne znam u kojoj karijeri mogu da uspem.			
4. Nisam siguran/a da je moj trenutni izbor (obrazovanja/zanimanja/profesionalnog cilja) ispravan.			
5. U stvari ne znam koje ciljeve u životu želim da ostvarim.			
6. Nisam siguran/a u kom bih zanimanju bio/la zadovoljan/a tokom dužeg vremena.			
7. Nesiguran/a sam kada je reč o mojim prednostima, interesovnjima, sposobnostima i veštinama.			
8. Ne razumem kako su neke osobe toliko sigurne u odnosu na zanimanje i posao kojim žele da se bave.			
9. Donošenje važnih odluka uvek mi je predstavljalo teškoću.			
10. U mnogim životnim područjima se ne osećam siguran/a.			
11. Teško je dobiti dovoljno informacija o karijerama.			
12. Ne znam kako tačno izgleda svakodnevni radni život u poslu koji želim.			
13. Obrazovanje koje je potrebno za posao koji želim je preskupo ili je mesto obrazovanja predaleko.			
14. Teško je naći edukaciju ili posao sa zanimanjem koje želim.			
15. Moj posao iz snova zahteva mnogo talenata (npr. intelektualni, umetnički talenat).			
16. Osobe koje su mi važne (roditelji, familija, prijatelji) smatraju da zanimanje i posao koji želim nije za mene.			
17. Ograničen/a sam obavezama prema članovima uže porodice (npr. član porodice već živi van kuće u drugom gradu, član kojem je potrebna posebna nega).			
18. Postoje drugi problemi i prepreke u mom životu koje situaciju čine još težom.			

Rezultati:

Upiši jedan bod za svaki odgovor „Da, primenjiva je“ ili „Delimično je primenjiva“:

1. područje: pitanja 1 do 7 bod/ova (tema „identiteta“)
 2. područje: pitanja 8 do 10 bod/ova (tema „donošenje odluka“)
 3. područje: pitanja 11 do 12 bod/ova (tema „informisanje“)
 4. područje: pitanja 13 do 18 bod/ova (tema „prepreke“)
- U područjima u kojima imate više od 1 boda imate „problem“:

1. područje: tema „identitet“ (jasnoća i stabilnost slike o sebi)

Zapitaj se: Koje su moje prave prednosti i nedostaci, što zaista volim, a šta ne? Koja su moja interesovanja i sposobnosti? Koje profesionalne aktivnosti mi donose najviše zadovoljstva i ostvarenosti? Pokušaj sam/a da definišeš dve svoje sposobnosti/veštine i/ili lične karakteristike, što iskrenije. Razgovaraj o tome sa osobom kojoj veruješ i koja te dobro poznaje ili izvrši samoprocenu u konkretnim svakodnevnim situacijama.

2. područje: tema „donošenje odluka“ (poteškoće s donošenjem odluka uopšte)

Da li ti je često teško da doneseš odluku pa čak i kada se ona odnosi na manje važna pitanja? Da li često odgadjaš donošenje odluka? Odgovaraš li često na pitanja sa „Ne znam“? Sa psihološkog stanovišta, ove su teškoće vezane uz nedostatak hrabrosti za donošenje odluka. Njihovi uzroci su različiti (oni mogu biti posledica teških iskustava u životu za koje je kao i za njihovo rešavanje potrebna stručna pomoć). Za donošenje odluka važno je imati hrabrosti i određeni stepen optimizma („sve će biti dobro!“), ali i otvorenost za kompromis („sve ima svoje prednosti i nedostatke a prepreke su uvek nove mogućnosti“). Ovaj stav se može naučiti. Čitaj literaturu za samopomoć, potraži podršku od karijernih savetnika u Nacionalnoj službi za zapošljavanje, zamoli nekog sebi bliskog da te podstiču i podstičite sami sebe na pozitivno razmišljanje.

3. područje: tema „informisanje“ (potreba informisanja)

Prikupljanje potrebnih informacija za donošenje odluke o izboru karijere zahteva vreme i trud: informisanje o zanimanjima, svetom rada, karijerama i potrebnom obrazovanju. Osim razgovora sa zaposlenim osobama u razgovoru sa ekspertima/tkinjama i na realnim susretima sa svetom rada (stručna praksa, pratim te na poslu, sajmovi obrazovanja, karijere i zapošljavanja...), knjiga, CD-a, interneta, centara za karijerno savetovanje, takodje je važno, a može biti od najveće pomoći, prikupljati sopstvena iskustva u svakodnevnoj stručnoj praksi kroz realne susrete sa svetom rada.

4. područje: tema „prepreke“ (određena ograničenja)

Ova tema se odnosi na ograničenja u različitim područjima: ograničena finansijska i druga sredstva, ograničena sposobnost za rad (nedovoljna razvijenost posebnih veština, mentalni ili telesni invaliditet), ograničenja zbog obaveza i ograničenja čiji je uzrok finansijska situacija u porodici ili situacija na tržištu rada.

Ne postoje jednostavna rešenja za sve, ali ne treba ni odustati prebrzo. Potraži različita rešenja i podršku za rešavanje prepreka, možda uz pomoć specijalizovanog centra za savetovanje ili profesora/ki i stručnih saradnika/ca u školi.

Radni list: mapa karijere

Moja odluka o karijeri i planiranje narednih koraka

Radni list: Postavljanje cilja karijere

Ako je mladima teško da uoče svoju životnu viziju, važno je da se pitaju: kako izgleda moja idealna karijera kojom ću biti zadovoljan/a? Onda će slika budućnosti postati jasna. Moraju znati šta žele – lično i poslovno. Nakon postavke cilja karijere moraju biti spremni da mobilishu sve resurse za ostvarenje.

Smisao postavke cilja karijere je da mlada osoba odredi višu sliku postignuća u životu. Cilj karijere mora biti vizija ličnog uspeha mlade osobe. Specifičnost procesa razvoja

karijere nameće *coaching* kao metodološki okvir postavke cilja i razvoja ličnih sposobnosti u profesionalnom životu mlade osobe. Coaching u osnovi predstavlja proces oslobađanja ljudskog potencijala kako bi se ostvario najbolji učinak. Naziv „coaching“ dolazi od engleske reči za kočiju i u prenosnom značenju predstavlja vozilo kojim se putuje kroz život ka željenom cilju. Prema tome, coaching je kao proces po definiciji fokusiran na budućnost (rezultat).

GROW je najpoznatiji coaching model i naziv predstavlja skraćenicu početnih slova engleskih reči: **G**oal (Cilj), **R**eality (Realnost), **O**ptions (Rešenja) i **W**ill (Volja).

Osnovna namena modela je da pomogne osobi oko postavke cilja i načina na koji će ga ostvariti, koristeći sopstvene potencijale. GROW model se najlakše može opisati koristeći metaforu mape:

Jednom kada znate gde ste krenuli (Cilj),
 U odnosu na to gde se sada nalazite (Realnost),
 Razmotrićete razne načine da tamo stignete (Rešenja),
 I pritom odabrati najbolji put (Volja).

Cilj: Postavite jasnu ličnu viziju u profesionalnom životu, koja mora imati krajnje odredište i vreme potrebno za ostvarenje. Cilj mora biti viša slika postignuća, bez obzira na sadašnjost. U mentalnom smislu, postavka cilja je prvi korak kojim se stvara „nacrt ugovora“ sa sobom. Time cilj karijere postaje inspirativna vizija za sve naredne korake.

Realnost: Predstavlja kritičku dijagnozu trenutnog stanja. Ovo je polazna tačka realnosti kojom se definiše jaz u odnosu na postavljeni cilj.

Rešenja: Kada odredite gde želite da stignete (Cilj) u odnosu na to gde se sada nalazite (Realnost), treći korak je iznalaženje rešenja kojima ćete ostvariti cilj. Koristite kreativnost i razmišljanje „izvan kutije“ u stvaranju korisnih rešenja, kojima višu sliku postignuća (viziju) raščlanjujete do pojedinačnih akcija. Istražite vreme, troškove i rizik za svako rešenje.

Volja: Preuzmite ličnu odgovornost i posvećenost za ostvarivanje cilja – ovim potpisujete „nacrt ugovora“ sa sobom, uz čvrstu rešenost da ga ostvarite u predviđenom vremenskom periodu. Procenite prednosti i nedostatke predloženih rešenja. Utvrdite moguće prepreke za ostvarivanje cilja (gde i kako ih zaobići). Isplanirajte akciju i utvrdite način praćenja aktivnosti i potrebni podršku.

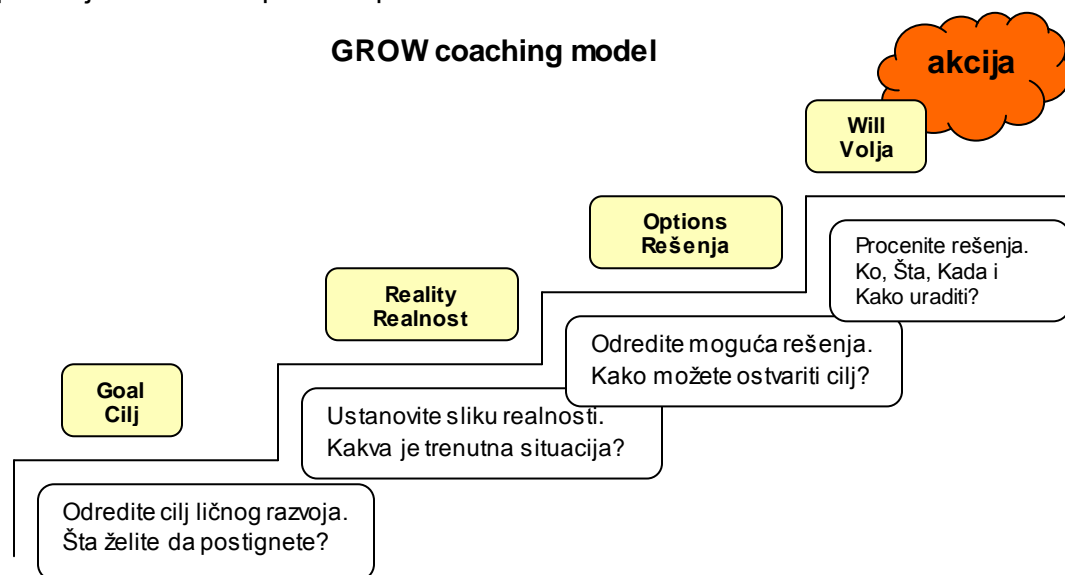

Tabela: Primeri GROW pitanja		
Činioci	Pitanja	Odgovori
Cilj	Šta želim da postignem? Kako izgleda krajnje postignuće u mojoj karijeri? Šta bi pokušao/la kada bi znao da ću sigurno uspeti? Kako ću znati da sam postigao/la cilj? Koje su moje najvažnije mere uspeha? Do kada želim da postignem cilj?	
Realnost	Kakva je moja trenutna situacija? Koji je uzrok ovakve situacije? Koji su moji ključni pokretači i prepreke? Kojim ljudskim i materijalnim resursima raspolazem? Da li sam ranije imao/la ovakvu situaciju? Šta su drugi radili u sličnoj situaciji?	
Rešenja	Kako mogu da ostvarim cilj? Šta još mogu da uradim? Kolika su ulaganja i koristi svakog rešenja? Šta ukoliko bih imao više resursa? Šta ukoliko bih uklonio/la postojeće prepreke? Šta su drugi radili u sličnoj situaciji?	
Volja	Šta / Kada / Kako ću uraditi ... ? Koje prepreke mogu imati za ostvarenje rešenja? Koju podršku mogu imati za ostvarenje rešenja? Koje su prednosti i nedostaci predloženih rešenja? Za koliko ću realno moći da ostvarim dato rešenje? Imam li čvrstu volju da ostvarim zamišljeno?	

Lični plan akcije za naredne korake			
Cilj	Akcija	Podrška	Praćenje ostvarenosti

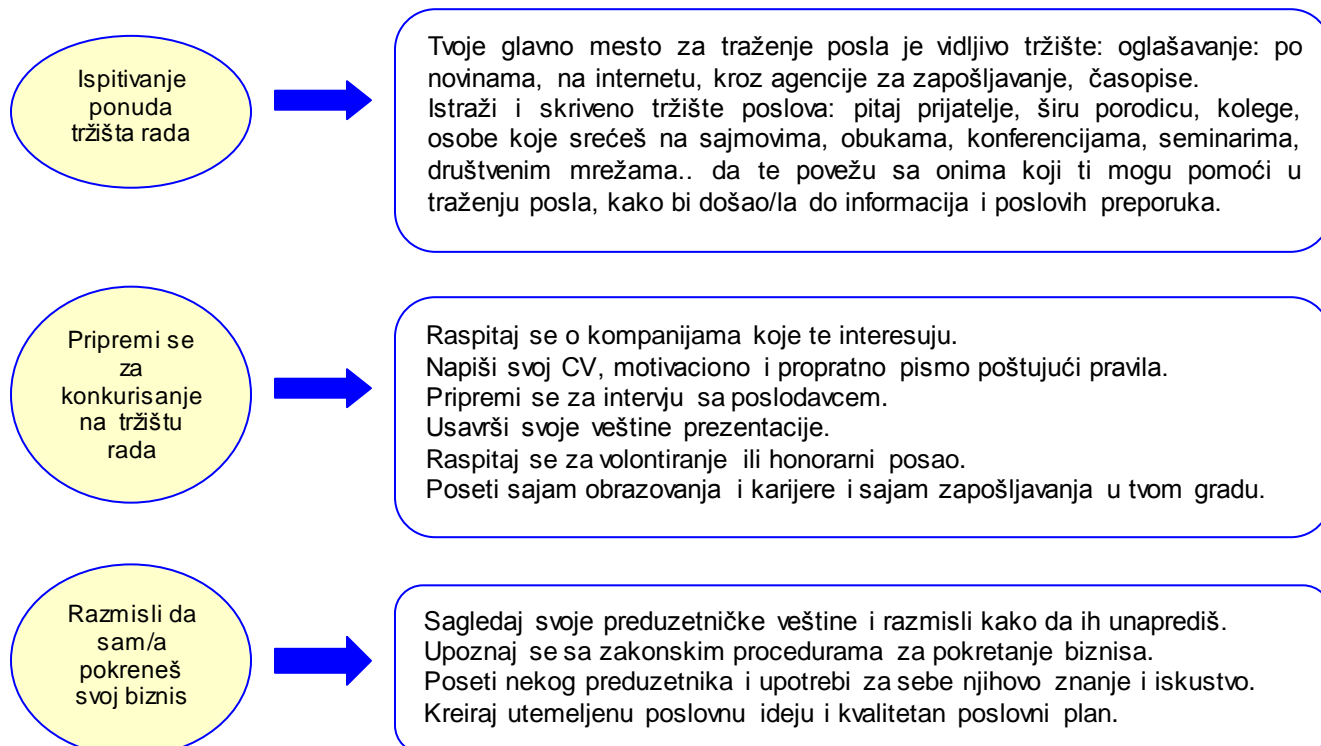
Aktivno tražim posao

Radni list: Skica za projekat: Aktivno tražim posao

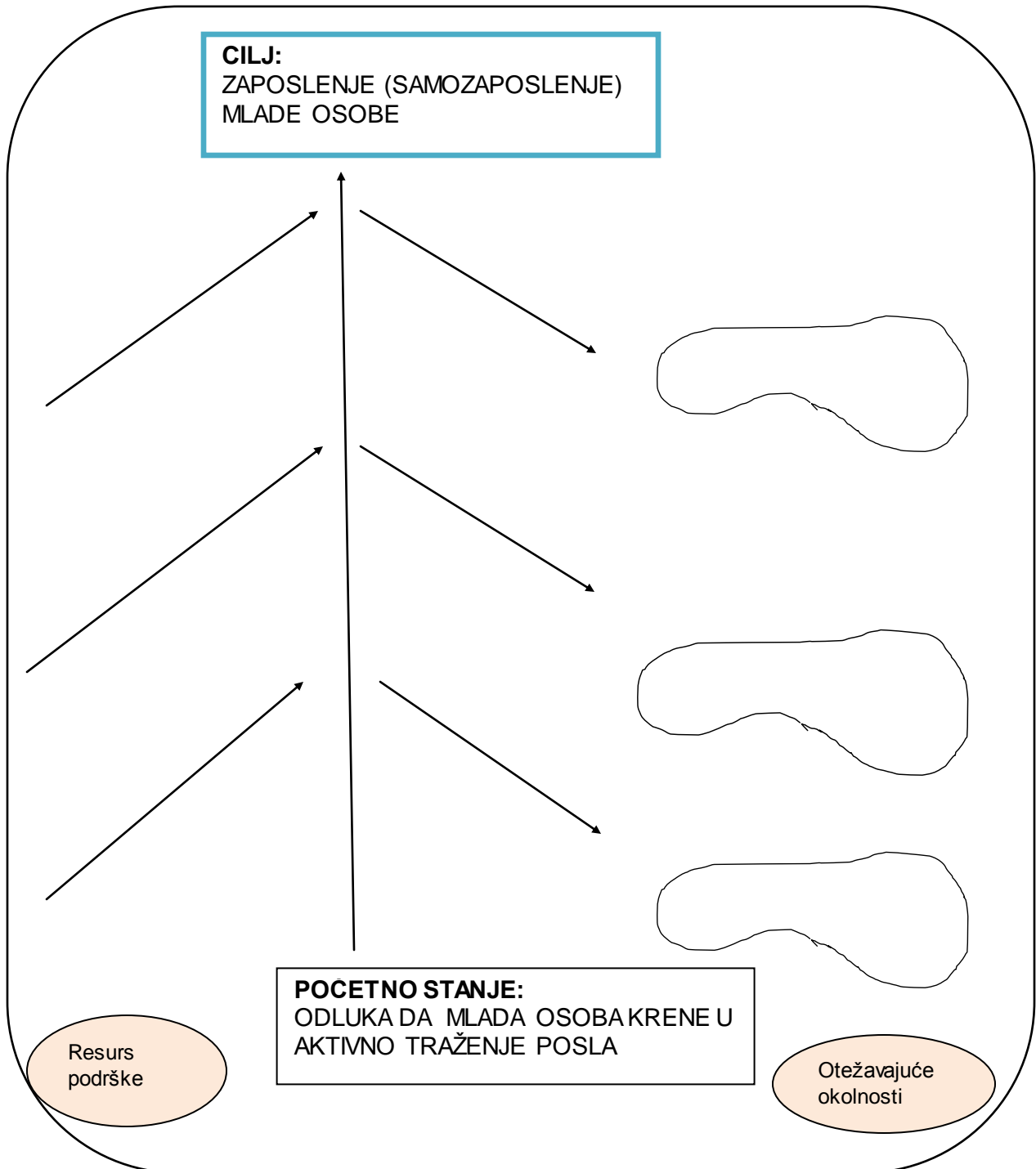
Aktivno tražim posao, za tebe je dalje osnaživanje za istraživanje do željenog cilja. Pre nego što kreneš u projekat aktivnog traženja posla, čekiraj elemente svog individualnog plana razvoja karijere, tako što ćeš da proceniš u kojoj meri imaš rezultate tvog istraživačkog puta za budući posao. Ako imaš odgovore u velikoj meri – spreman/a si za projekat. Ako je većina tvojih odgovora: ni malo ili delimično, kolona: koraci za unapredjivanje, poslužiće ti da predvidiš tvoje korake i aktivnosti da bi se osnažio/la aktivno traženje posla.

Lista za samoevaluaciju učenika/ca				
Proceni zadovoljstvo rezultatima svog individualnog plana razvoja karijere				
Istraživanje:	procena			Koraci za unapredjivanje
	Ni malo	Delimično	U velikoj meri	
slika o sebi: sposobnosti, interesovanja, talenti, vrednosti, želje, vizija zanimanja				
o zanimanjima: studija o zanimanju				
mogućnosti za dalje obrazovanje				
iskustvo sa realnih susreta sa svetom rada				
tržište rada i mogućnosti da se zaposlim				
odluka				

Zamisli svoju potragu za poslom kao projekt. Prikupi informacije, isplaniraj korake, obezbedi sebi potrebnu podršku i kreni u potragu za poslom

Tehnika sile polja:

Podrška za aktivno traženje posla: Priprema za konkurisanje na tržištu rada

Radni list: Kako napisati biografiju (CV)

Biografija (CV, Resume) predstavlja vas i vaše obrazovanje na koncizan i strukturiran način.

Forma biografije: Najviše dve A4 strane, pisana slovima Arial ili Times New Roman, veličina slova između 10 i 12. Biografiju šaljite uvek uz propratno pismo i trebalo bi da sadrži sledeće: lične podatke, obrazovanje, radno iskustvo, relevantne kurseve i seminare, znanje stranih jezika i rada na računaru, lične osobine, hobije i ostale napomene. **Lični podaci:** navesti ime, prezime i osnovne kontakt podatke, desne strane, fotografija ukoliko poslodavac traži, manjih dimenzija, kao iz lične karte. **Radno iskustvo:** Navedite ustanove u kojima ste radili, period zaposlenja u svakoj od njih i poziciju na kojoj ste radili od najskorijeg iskustva. Istaknite koje veštine ste stekli i naglasite kako ste doprineli razvoju firme. **Obrazovanje:** Navedite koju srednju školu ste završili, od kada do kada ste je pohađali, koju diplomu posedujete. Ukoliko ste završili fakultet, navedite naziv fakulteta, mesto gde ste studirali, od kada do kada ste studirali, kada i gde ste diplomirali. Prosek navedite ukoliko je reprezentativan i ukoliko prelazi 8,00 ako biografiju koristite u našoj zemlji ili 9,00 za inostranstvo. Navedite stipendije koje ste dobili, nagrade, konkurse, priznanja. **Seminari i kursevi:** Istaknite sve obuke, kurseve, honorarni rad, rad od kuće i volontiranje kako biste pokazali da ste proaktivni. **Znanje rada na računaru:** Ako posedujete znanje rada u Word-u, Excel-u i Internetu, navedite ih jer je ovo minimum koji se traži kod nas i u inostranstvu. Napišite sve programe koje znate da koristite i odredite nivo svog znanja (početni, srednji, napredni, ekspertski). **Strani jezici:** Navedite sve jezike kojima se služite, sa naznakom koliko dobro poznajete taj jezik (početni nivo, srednji nivo, napredni nivo, tečno znanje pisanja, čitanja i konverzacije). **Lične osobine i hobiji:** Navedite osobine koje su relevantne za poziciju, na primer: inicijativnost, timski rad, upornost, komunikativnost. **Ostalo:** Navedite sve što smatrate bitnim: ako posedujete vozačku dozvolu, da ste odslužili vojni rok i sl. Svi podaci moraju biti istiniti jer se lako mogu proveriti u susretu sa poslodavcem.

Radni list: Europass Curriculum Vitae

Europass Curriculum Vitae

Lične informacije

Ime I prezime

Adresa

Telefon

mobilni:

Fax

E-mail

Državljanstvo

Datum rođenja

Spol

Željeno zaposlenje / područje rada

Radno iskustvo

Datum

Dodajte odvojene unose za svaki relevantni posao koji ste radili, počevši od vremenski

zadnjeg zaposlenja

Naziv radnog mesta
Glavne aktivnosti I odgovornosti
Naziv I adresa poslodavca
Poslovni sektor
Obrazovanje i obuka
Datum

Dodajte odvojene unose za svako relevantno obrazovanje I obuku koju ste završili, počevši od vremenski zadnje

Titula ili kvalifikacija koju ste stekli
Glavni predmeti / radne veštine koje ste stekli

Naziv I vrsta organizacije u kojoj ste stekli kvalifikaciju

Nivo u nacionalnoj ili internacionalnoj klasifikaciji

Lične veštine i kompetencije

Maternji jezik

Drugi jezici

samoprocena

Evropski nivo ()*

Razumevanje

Listening

Reading

Specifikujte maternji jezik

Usmeno izražavanje

Spoken interaction

Pisanje

Spoken production

Jezik

Jezik

() zajednički evropski okvir za reference za jezike*

Socijalne veštine I kompetencije

Organizacijske veštine I kompetencije

Tehničke veštine I kompetencije

Kompjuterske veštine I kompetencije

Umetničke vještine I kompetencije

Druge veštine I kompetencije

Vozačka dozvola

Dodatne informacije

Prilozi

Radni list: Kako napisati propratno pismo

Propratno pismo je dokument koji prati biografiju kada se prijavljujete za posao. Ima oko 200-250 reči, a njegov cilj je da uvede poslodavca u Vaš CV, da ukaže na aktivnosti i karakteristike koje su od značaja za prijavu. To je mogućnost da se naglase veštine koje odgovaraju zahtevima posla. **Forma:** ima formu poslovnog pisma: vaša adresa i kontakt informacije dolaze ispod vašeg imena, u desnom gornjem uglu stranice. Ispod sa leve strane, ime osobe kojoj se obraćate, funkcija i organizacija u kojoj radi. Ako znate ime osobe kojoj pišete, počnite sa Poštovani gospodine/ poštovana gospođo. Završite pismo pozdravom. Ukoliko ne znate, počnite sa Poštovani/Poštovana. Na kraju navedite mesto i datum pisanja pisma, ispod dokumente koje prilažete. **Struktura sadržaja:** najviše četiri pasusa. Cilj prvog je da naglasi za šta se prijavljujete i gde ste dobili informacije o konkursu. U drugom pasusu navesti kvalifikacije i veštine koje posedujete (veštine prezentacije, komunikacije, pregovaranja ili druge kvalifikacije relevantne za konkretno radno mesto). Navedite obrazloženje za svoje vrline. Ovaj pasus treba da

pokaže da ste dobri za taj posao i zašto bi poslodavac imao koristi. Treći pasus pokazuje zašto želite taj posao, pokažete jaku motivaciju i sposobnost da doprinesete radu organizacije. Privlačenje pažnje onoga ko čita se preporučuje. Poslednji pasus naglašava da ste voljni da poslodavcu detaljnije objasnite i pokažete svoje kvalitete prilikom intervjua. Ukoliko sa poslodavcem kontaktirate elektronski, prpratno pismo je sastavni deo mejla, a CV je atachment.

Radni list: Kako napisati motivaciono pismo

Motivaciono pismo je dokument u kome trebate staviti što više ličnih stvari o vama. Njegov cilj je da ubedi komisiju za prijem da izabere upravo vas, da pokaže ko ste, šta znate i možete, i šta želite. Navedite ciljeve koji vas motivišu da konkurišete za taj posao, da vas predstavi i kao motivisanu osobu koja je spremna na učenje i usavršavanje.

Radni list: Kako napisati molbu

Molba je dokument koji prilažete uz CV kada se prijavljujete za posao. Ona je kratka, a cilj joj je da ukaže na elemente koji nisu predstavljeni u pravom svetlu u poslovnoj biografiji. Molbu za posao pišete isto kao i poslovno pismo. U gornjem uglu stranice upisujete vaše ime, adresu i kontakt, ispod toga, s leve strane navodite ime osobe kojoj se obraćate, njenu funkciju i firmu u kojoj radi. Pismo započnite s „Poštovani g/gđo“, koristeći prezime osobe kojoj se obraćate ili njenu funkciju. Pismo završite: „Srdačan pozdrav“ ili „S poštovanjem“ i slično.

Molba se sastoji od tri kratka odlomka: U uvodnom delu navedite zašto se javljate i objasnite zbog čega se javljate baš toj firmi. Istaknite za koje mesto konkurišete. U srednjem delu molbe navedite sva znanja i veštine kojima možete doprineti firmi kojoj se obraćate. Molba za posao mora izražavati vaše sposobnosti, veštine i potencijalni doprinos firmi. U završnom delu izrazite svoju spremnost za pružanjem daljih informacija i uputstva kako vas mogu kontaktirati. Navedite listu dokumenata koju prilažete uz molbu.

Radni list: Sastavni delovi teksta za prijavu za posao

Uvod:

- Vezano za jučerašnji razgovor telefonom, prijavljujem se za mesto....
- Zainteresovano sam pročitao/la Vaš oglas u novinama od ... i prijavljujem se na raspisani konkurs za ...
- Sa velikim interesovanjem sam pročitao/la, da u Vašem preduzeću postoji mesto ... koje treba popuniti. Pošto ću svoje školovanje i obuku završiti ..., prijavljujem se za mesto...
- Kako je moja najveća želja da obavljam zanimanje..., prijavljujem se..
- Saznao/la sam preko..., da
- Na osnovu preporuke od
- Pošto sam veoma zainteresovan/a da radim kod Vas u preduzeću, prijavljujem se na konkurs za ...
- U Vašem oglasu od opisujete jedan poslovni zadatak koji me posebno zanima...
- Mesto iz konkursa u Vašem preduzeću me toliko zanima, da se na njega prijavljujem.

Glavni deo:

- Školu sam uspešno završio/la u julu ili ...ove godine.
- Omiljeni predmeti u školi bili su mi
- Pre svega imam dobra znanja iz
- Težim tom zanimanju, jer...
- U moje lične prednosti se ubrajaju ...

- Posebno mi leži ...
- Uveren/a sam da uz lične sposobnosti, kao što su ..., kao i svojim specijalnim znanjima iz ... odgovaram Vašim zahtevima za saradnikom/com u oblasti...
- Kroz realne susrete ili praksu u preduzeću ... stekao/la sam dobar pregled posla ... (npr.poslovnog/e administratora/ke).
- Volim da radim samostalno i rado uspostavljam kontakte, savestan/a sam, precizan/a, angažovan/a.
- Budući da volim rad sa ljudima, podesan/a sam za ovaj posao.

Završetak:

- Obradovao/la bih se Vašem pozivu na razgovor uživo.
- Obradovao/la bih se da u razgovoru saznam nešto više o poslovima i očekivanjima.
- Veoma se radujem prilici za razgovor uživo.
- Obradovao/la bih se, ako biste nakon pregleda moje konkursne dokumentacije ugovorili sa mnom termin za razgovor.

Podrška za aktivno traženje posla: Na razgovoru sa poslodavcem u kompaniji/preduzeću

Radni listovi: Pitanja za intervju u preduzeću; Pravila ponašanja prilikom intervjuja u preduzeću; Kako li to deluje.

PITANJA ZA INTERVJU: oblast – Razlozi za izbor zanimanja/zahtevi zanimanja

- Zašto ste se prijavili za to mesto?
- Od kada pokazujete zainteresovanost za svoje zanimanje?
- Koje predstave imate o tom zanimanju?
- Imate li iskustva u timskom radu?
- Šta vaši roditelji kažu na Vašu odluku da se ovde školujete?
- Da li je neko uticao na Vas kod Vaše odluke o izboru zanimanja?
- Da li ste se još negde prijavili?
- Da li ste već išli na praksu u toj oblasti?
- Da li ste razmišljali o mogućim nedostacima ovog zanimanja?
- Koje zanimanje ili koja struka Vas još zanima?

PITANJA ZA INTERVJU: oblast – Karijerni razvoj

- Koje ciljeve imate za svoju karijeru?
- Šta očekujete od svojih pretpostavljenih?
- Koji su Vaši najveći uspjesi i navedite bar jedan neuspeh?
- Da li ste već imali neku konfrontaciju u karijeri – kako ste se ponašali?
- U kojim oblastima ste i sami imali priliku da odlučujete?
- Zašto želite da promenite posao?
- Šta očekujete od novog posla?
- Zašto toliko dugo tražite posao?

PITANJA ZA INTERVJU: oblast – Pitanja o preduzeću

- Šta znate o našem preduzeću?
- Kako zamišljate rad kod nas?
- Koje poslove prema Vašim saznanjima morate ovde da obavljate?
- Koje sposobnosti morate da unesete u ovo zanimanje?
- Koje sposobnosti imate?
- Opišite moguće oblasti poslova na svom radnom mestu?

- Da li postoji nešto što mislite da ne možete da postignete u svom zanimanju?
- Kako mislite da ste dorasli zahtevima ovog zanimanja?
- Zašto se prijavljujete baš kod nas?
- Da li postoji nešto što Vas posebno zanima u našem preduzeću?
- Kako ste došli do nas?

Radni list: Pravila ponašanja prilikom intervjuisanja u preduzeću

- Ako si dobio/la pisani poziv na razgovor za posao, potvrdi taj termin u pisanoj formi ili telefonom. Ako si iz nekog važnog razloga sprečen/a, navedi razlog sprečenosti i zamoli za nov termin.
- Obavezno dodji na vreme ili čak i pre zakazanog vremena!
- Seti se imena sagovornika/ce!
- Obrati pažnju da budeš prikladno obučen/a. Prvo što se vidi je odeća. Za samo nekoliko sekundi će osoba koja sedi prekoputa tebe već steći prvi utisak. Overdressed je jednako neprimereno, kao i isuviše ležerne farmerice. Kape i znojnice treba da ostanu kod kuće. Pirsinzi, napadan nakit, isuviše šminke i parfema takođe ne ostavlja najbolji utisak. Negovana spoljašnjost je osnova za uspešan razgovor.
- Isključi telefon i izbacij žvaku iz usta.
- Zatvorena vrata otvori tek nakon kucanja.
- Izvuci ruke iz džepova pantalona.
- Sekretara/icu takođe ljubazno pozdravi.
- Nemoj pozdravljati sagovornika/cu dok zatvaraš vrata. Priđi uspravnim hodom i pozdravi ga/je tako što ćeš reći svoje ime i uputiti na poziv.
- Sačekaj da ti sagovornik/ca pruži ruku i da te ponudi da sedneš.
- Sedi tako da signalizuješ interesovanje: uspravno, ruke treba da budu vidljive (stavi ih na butine ali nemoj isprepletati prste). Noge mogu da budu prekrštene (koleno na koleno, ne skočni zglobovi na koleno), to pokazuje suverenost.
- Izbegavaj igranje prstima, kosom, nakitom.
- Pazi da mirno sediš. Stalno klackanje, vrpoljenje ili pomeranje pokazuje da se ne osećaš dobro u datoj situaciji. Treba podjednako izbegavati ukrućeno sedenje kao i „mlataranje“ naokolo i pokazivanje kažiprsta. Okrugli, uravnoteženi pokreti rukom podržavaju utisak uravnotežene ličnosti.
- Nemoj se držati za stolicu ili pisaći sto. Ni rukama ni nogama. Kačenje nogu za delove stolice pokazuje nesigurnost. Ista je situacija sa tašnom ili akten-tašnom.
- Nemoj se igrati ključevima, papirom ili olovkom.
- Gledaj sagovornika/cu u toku razgovora u oči. Nemoj upadati u reč, budi pažljiv/a i odgovori na postavljena pitanja.
- Daj promišljene odgovore, pokušaj da govoriš jasno i da odgovaraš celim rečenicama.
- Važno je da si pozitivan/a i sa entuzijazmom.
- Navedi situacije koje demonstriraju tvoje pozitivne osobine koje su jako važne poslodavcu i navedi kako vidiš svoj doprinos radu kompanije.
- Odgovaraj kratko i iskreno!
- Obavezno pruži ljubazan osmeh i pozdravi se prilikom odlaska!

Radni list: Pravila ponašanja – tvoj intervju sa više kandidata istovremeno

- Budi obavezno fer prema drugima. Ako sebe staviš u prvi plan, postići ćeš uglavnom suprotno!
- Upadanje drugim kandidatima u reč uvek ima negativne posledice!
- Ako je moguće, govori samo onda kada se to od tebe traži.
- Koncentriši se i na pitanja i na odgovore drugih kandidata. Razmisli kako bi mogao da glasi odgovor. Tako ćeš stalno pratiti zbivanje i ne mogu te iznenaditi.

Radni list: Kako li to deluje

	PRETEZNO POZITIVNO	PRETEZNO NEGATIVNO
Blago pognuta glava		
Održavanje kontakta pogledom		
Prekrštanje ruku		
Jasan govor		
Stalno ozbiljan pogled		
Uvek apsolutno pravo držanje tela		
Nikad ne gledati direktno sagovornike		
Puštati sagovornike da govore bez prekida		
Dvostruka količina gela u kosi		
Sedenje na ivici stolice		
Upadljiva odeća		
Tih govor		
Ljubazan osmeh		
Uredna odeća u kojoj se dobro osećaš		
Udobno sedenje		
Žvakanje žvake		

Radni list: Provera pre intervjua

- Informiši se o kompaniji što je moguće bolje. Probaj da dobiješ informacije o: firmi, poslu za koji se prijavljuješ, osobi koja će voditi intervju, prosečnoj plati za posao.
- Pripremi odgovor na pitanje: "Recite mi nešto o sebi".
- Pripremi odgovore na pitanja koja se najčešće postavljaju na intervjuima kao i na ona koja su tebi lično najteža.
- Pripremi konkretne primere koji će pokazati kako tvoje veštine odgovaraju poslu za koji se prijavljuješ.
- Vežbaj intervju sa prijateljima, porodicom, pred ogledalom, itd.
- Obuci čistu i prikladnu odeću.
- Ponesi svesku, rokovnik, hemijski, i ostale materijale- kopije biografije, preporuke, isl.
- Saznaj ime osobe koja će voditi intervju.
- Raspitaj se gde se tačno nalazi njihov ured.
- Raspitaj se koliko ti je potrebno vremena da stigneš u ured na vreme.
- Planiraj da dođeš bar 20 minuta ranije u slučaju da kasniš zbog gužve u saobrađaju. Na samu lokaciju održavanja intervjua dođi 5 minuta pre početka.
- Ohrabri sam/a sebe.
- Zamisli da će to biti jedan jako uspešan intervju!
- Opusti se i diši duboko!

Volontiranje

Radni list: Inventar volonterske motivacije

Molimo te da odabereš koliko se navedena tvrdnja odnosi na tebe. Ovo nije test i ovde ne postoje tačni i pogrešni odgovori. Postoje samo tvoji odgovori.

Tvrdnje/iskazi	Nikako se ne odnosi	Sasvim malo se odnosi	I odnosi i ne odnosi	Veoma se odnosi	U potpunosti se odnosi
Verujem da je važno pomagati drugima					
Mogu uraditi nešto u slučaju da je to bitno za mene					
Imam saosećanje prema ljudima u nevolji					
Volontiranje mi može pomoći da otvorim vrata mesta gde bih voleo/la u budućnosti da radim					
Mogu ostvariti kontakte koji mogu da mi pomognu u poslu ili karijeri					
Volontersko iskustvo će mi dobro doći za moju biografiju pri konkurisanju					
Volontiranje mi može omogućiti da spoznam različite opcije u razvoju svoje karijere					
Mogu da prepoznam svoje vlastite snage					
Mogu da naučim nove sposobnosti kroz direktno, praktično iskustvo					
Volontiranje mi može omogućiti da razvijem nove poglede na stvari					
Volontiranje je važna aktivnost za ljude koje ja poštujem					
Volontiranje čini da se osećam potrebnim					
Volontiranje mi pomaže da se nosim sa nekim svojim vlastitim problemima					
Volontiranje mi omogućava da lakše posetim neke druge zemlje					
Volontiranje mi omogućava da jeftinije posetim neke druge zemlje					
Volontiranje mi pomaže da odem iz mesta u kojem živim					
UKUPNO ODGOVORA:					

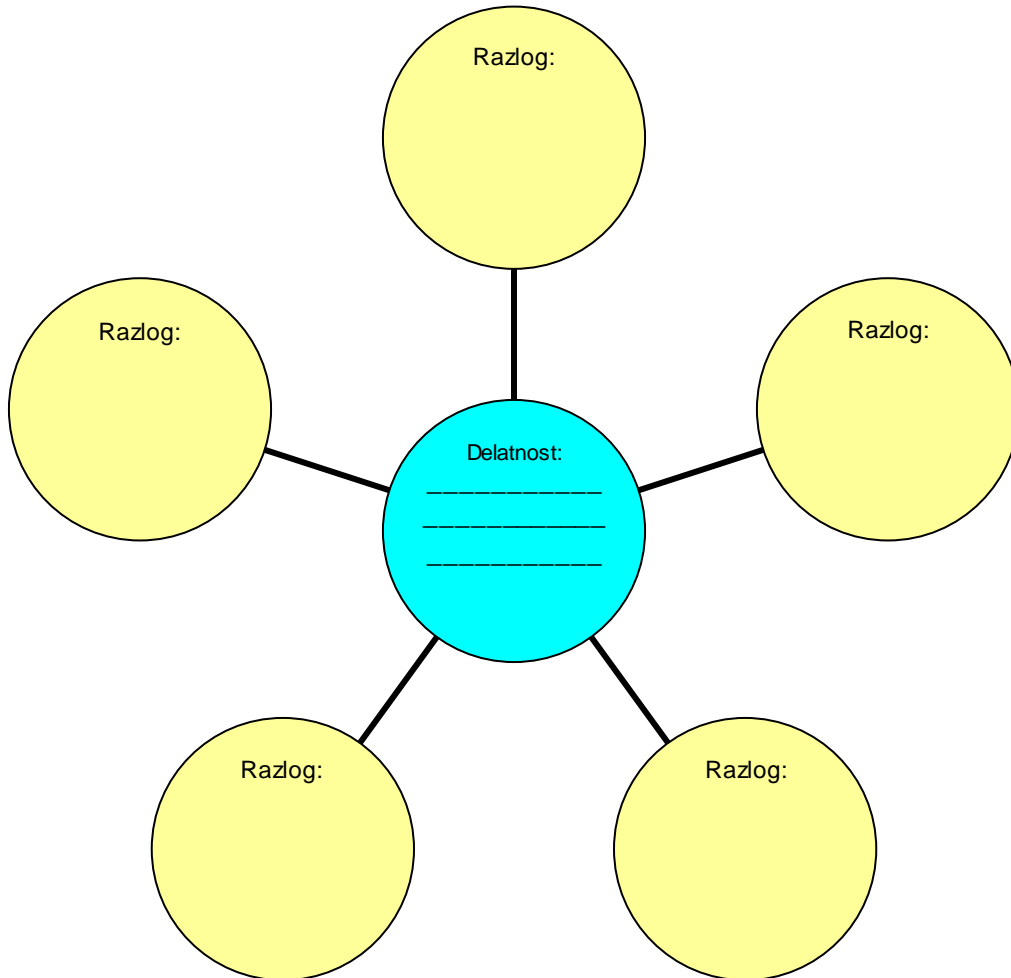
Pošto si popuni/la ovaj upitnik, saberi sve odgovore za svaku ponuđenu opciju. Na slici ispod, za svaki ponuđeni odgovor popuni onoliko polja koliko si za svaku ponuđenu opciju dao/la odgovora. Tako ćeš dobiti skalu svoje motivisanosti za volonterski rad. Što je veći broj popunjenih polja na desnoj strani, to je veći stepen tvoje motivisanosti da volontiraš, dok ti veliki broj popunjenih polja na levoj strani govori da si veoma malo motivisan/a za volonterski rad.

Nikako se ne odnosi		Sasvim malo se odnosi		I odnosi i ne odnosi		Veoma se odnosi		U potpunosti se odnosi	
---------------------	--	-----------------------	--	----------------------	--	-----------------	--	------------------------	--

Preduzetništvo

Radni list: Razlozi za pokretanje sopstvenog biznisa

U polje u sredini napiši samostalnu delatnost, a u ostale krugove šta smatraš da je razlog zašto je započet sopstveni biznis.

Radni list: Test preduzetništva

Pročitaj svaku stavku u testu i proceni kako se ona odnosi na tebe za tvoje buduće preduzetništvo.

Proceni svaku stavku zaokruživanjem A ili B.

Nezavisnost

A: Sam/a radim bolje bez tuđih saveta.

B: Više volim sigurnost kad sam sa dugim ljudima koji me podržavaju.

Fleksibilnost

A: Ja sam fleksibilan/a. Ne smetaju mi promene.

B: Sviđa mi se stabilnost. Treba mi puno vremena da se prilagodim novim uslovima.

Upravljanje

A: Mogu da ubedim ljude u neku ideju kada počnem da radim nešto.

B: Osećam se bolje kada neko upravlja mnome. Neko drugi može rukovoditi.

Donošenje odluka

A: Mogu da donosim brze odluke. Verujem u sebe i oslanjam se na svoje odluke.

B: Ukoliko donosim brze odluke, uvek brinem da ne pogrešim.

Izazovi

A: Želim izazove jer uvek postoje nove mogućnosti za istraživanje.

B: Želim da znam šta očekujem od svakog dana.

Preuzimanje odgovornosti

A: Želim da preuzmem odgovornost za stvari i da ih razumem.

B: Ja ću preuzeti odgovornost ako treba, ali bih radije da preuzmem odgovornost za nešto drugo.

Radni časovi

A: Radiću više od osam časova dnevno unutar radnog vremena.

B: Želim uobičajenu rutinu, u regularnim časovima rada.

Kompetencije izdržljivosti

A: Uvek završim ono što počnem. Kad jednom odlučim, nema ničeg što će da me spreči.

B: Radim puno neko vreme. Ukoliko ne ide dobro, mogu odustati.

Kako izvršiti ocenjivanje (bodovanje):

Ukoliko imaš više odgovora pod A – ti možeš da budeš pravi preduzetnik!

Ukoliko imaš više odgovora pod B – preduzetništvo nije za tebe!

Radni list: Pitanja za esej – Ja sam preduzetnik/ca

Napiši kratak esej odgovarajući na neka od sledećih pitanja:

- Zamisli sebe kao preduzetnika, za deset godina: čime se baviš, kojom delatnošću?
- Kako izgleda prostor u kome radiš?
- S kim radiš i saraduješ?
- Kakvi su odnosi između tebe i tvojih saradnika?
- Kako izgleda tvoj radni dan?
- Kako izgleda organizacija tvog posla?
- Ko donosi odluke i o čemu?
- Koliko si zadovoljan/a svojim poslom?
- Koliko su zadovoljni korisnici usluga koje pružaš?
- Kako planiraš proširenje delatnosti u narednih deset godina?
- Dopiši neki odgovor ako pitanje nije postavljeno, a tebi je važno.